

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 35.

LAUANTAINA 3 p:nä SYYSKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 7.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoina joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— **Upseerikorotukset.** Äskettäin julkaistussa upseerikorotuksessa on m. m. luutnantti Einar Edvin Nuotio korotettu kapteeniksi.

— **Kunnallisverojen toisen puoliskon kanto Janakkalassa toimitetaan m. m. seuraavasti:** maanantaina syysk. 12 p:nä kello 10—11 Vähikkälän kansakoululla, tiistaina 13 p:nä syyskuuta kello 10—12 Tervakosken Seurahuoneella ja klo 1—2 Napialan kansakoululla.

Huomautetaan, että rästikantaa ei toimiteta vaan jätetään maksamatta jätetyt verot heti kannon jälkeen ulosottoin perittäviksi, jolloin maksajain ulosottopalkkioiden lisäksi on suoritettava säädettyä lisäveroa.

— **Kirkollismaksut** Janakkalassa tältä vuodelta kannetaan m. m. lokak. 10 p:nä kello 9—1 Tervakosken Seurahuoneella ja samana päivänä kello 2—3 Napialan kansakoulussa.

— **Opettajaksi** Hyväniemen kansakouluun Joroisissa on valittu kansakoulunopettaja Nelly Laitio Tervakoskelta.

Vireillä pidettävä asia.

Jo lähes kaksikymmentä vuotta sitte herätettiin kylässämme eräs huomiota ansaitseva kysymys, Tervakosken historiaan aineksien keräämisestä, mutta vuosien kuluessa on lie koko yritys sammunut, koska siitä ei pitkään aikaan enää ole mitään kuulunut. Asiata valvomaan asetettiin silloin toimikuntakin, mutta se on kai hajonnut kuten monet muutkin samantapaiset puuhut.

Kysymys on kuitenkin siksi tärkeä, että sen eteen olisi ehdottomasti tehtävä jotakin. Yksi muoto pelastaa muistotietoja unhoon joutumasta olisi toimittaa pikkupaloja silloin tällöin tässä lehdessä julkaistavaksi. Siinä ne ovat tallella tulevalle kyläkertomuksen kirjoittajalle. Kuten jokainen on „Kaiussa” saanut lukea, on siinä ollutkin vanhoja muistelmia, joita ovat kirjoittaneet K. Grönberg, nimim. „Eräs”, „X”, y. m. Jos samaa tapaa paikkakuntalaiset käyttäisivät yleisemmin, saisi siltä monta pikkunäirrettä kylämme aikaisemmasta elämästä pelastetuksi. Eihän tällaisten tapain- ja henkilökuvausten tarvitse olla mitään suuria kirjallisia nerontuotteita, kunhan asia saadaan sanotuksi. Uskon että lehteen halustakin otetaan kirjoituksia, jotka kylämme aikaisempaa elämää kuvaavat.

Jokainen siis, ken kuulee jonkun mielenkiintoisen tapauksen vanhojen kertovan, pistäköön paperille ja lähettäköön „Kaikuun”. Kyllä tuleva historioitsija sitte osaa siitä valita, mitkä ovat arvokkaita ja mitkä vähemmän tärkeitä, me sitä vielä aina emme osaakkaan tehdä. Siis muistotietoja talteen keräämään.

Yksi.

— **SK. JÄRJESTÖN** kevätampumamestaruuskilpailuissa sijoittautui Etelä-Hämeen Piiri kouluammunnassa kolmanneksi, kenttäammunnassa ensimmäiseksi ja yhdistetyssä koulu- ja kenttäammunnassa toiseksi. Kouluammunnassa pistoolilla toiseksi ja pienoiskivääriammunnassa kahdeksanneksi.

Koko maan suojeluskuntain välisissä kilpailuissa sijoittautuivat Tervakoski ja sen naapurit seuraavasti:

	T.koski	L:nonen	J:kala
Kouluammunnassa	31.	42	180.
Kenttäammunnassa	54.	86.	110.
Yhdistetyssä	63.	27.	175.

Kilpailuun osallistui: kouluammuntaan 432 suojeluskuntaa, kenttäammuntaan 408 ja yhdistettyyn 398.

— **Janakkalan pastorin kanslia** on 1 p:nä syyskuuta siirretty Turengin Pappilaan. Kanslia on auki tiistaisin ja perjantaisin klo 8—2.

PESÄPALLOPÄIVÄ.

Jännityksellä odotettu pesäpallovälierä Launonen—Tervakoski pelattiin viime sunnuntaina Hämeenlinnan rantatorilla.

Mainitut joukkueet ovat joka vuosi suoriutuneet tähän välierään ja on Launosten joukkue aina niukasti onnistunut voittamaan Tervakosken joukkueen, mutta tällä kertaa suosi onni tervakoskelaisia, joten ne selviytyivät loppuotteluun Hattulan suojeluskuntaa vastaan.

Kaikista neuvoista ja „haukkumisista” huolimatta on tervakoskelaisien ulkopeli vieläkin puutteellista. Hitaus ja kömpelö pallon tavoittaminen haittaavat vielä peliä.

Yksityisille pelaajille huomautettakoon:

A. Heinonen lukkarina toimi vanhalta hyvällä tavallaan mutta teki säännöllisesti taktillisen virheen antaessaan korkeita syöttöjä miesten ollessa kärkekymässä pesillä, antaen täten heille tilaisuuden livistää.

Fj. Moring kokeili siepparina, mutta

ei ollut selvillä siepparin tehtävistä, sijoittuen säännöllisesti väärin kentällä, heittäen huolimattomasti ja tavoittaen kotiinheitettyä palloa hidastuttaen sen perilletuloa, joka johti juoksijan voittoon.

H. Josefsson ensi pesällä hoiti tehtävänsä tyydyttävästi.

Z. Walmari oli kokeeksi toisella pesällä, mikä koe ainakin tällä kertaa antoi tyydyttävän tuloksen.

T. Kilpinen kolmannella pesällä ei tällä kertaa ollut aivan yhtä hyvässä vireessä kuin ennen, pudottaen jonkun kopin.

S. Jokinen toisen pesän varavahtina varmistui hyvin vaarallisella paikalla veden rannalla olevaa toista pesää. Kopin otossa oli onni vastainen.

A. Sinivuorella kolmannen pesän varavahtina oli työläs paikka pesän takaisella kivikadulla juoksennellessaan pallon perässä, joka pyrki pomppimaan liian kauaksi. Muuten olivat kopit onnistuneita.

P. Saloranta polttajana ei ollut lainkaan vireessä.

N. Wrede kopparina näytti unohtaneen ammattinsa lomalla ollessaan. Hitaus ja epäröinti heittojen sijoituksessa haittasivat alkupuolella peliä, mutta loppupuolella aikoi hän jo päästä entiseen vetoonsa.

Pelin kulku: arvonnassa voitti Tervakoski, valiten ulkopelin. Ensimmäinen vuoropari meni kummaltakin joukkueelta tuloksettomaksi, joten peli oli 0—0. Toisella vuoroparilla onnistuivat Launosten Vuori ja Salminen tuomaan joukkueelleen johtajuuskun. Tasoittavalla vuorolla ei T:ki saanut mitään. Peli 2—0. Kolmannella vuoroparilla tuli Launoselle „sarjafilmi”, kun taas T:ken Josefsson kuittasi yhden juoksun, peli 2—1. Neljännellä sisävuorolla L. palautti etumatkinsa saaden yhden juoksun. Peli 3—1. Viides vuoropari pelattiin kokonaan T:ken merkeissä L:sten jääden ilman juoksua ja T:ken saadessa kokonaista 4, hyvien lyöntien ja L:sten hätäntymisen ansiosta. Peli 3—5. Kuudennella vuoroparilla sai L:n 2 juoksua T:ken saadessa 3, joista yksi oli Josefssonin kunniajuoksu. Peli 5—8. Viimeinen vuoropari oli jännittävin. L:laiset tekivät parhaansa pelastaakseen pelin ja kunnian itselleen, onnistuenkin hankkimaan kaksi juoksua ennenkuin kolmas kuollut ratkaisi pelin. L:n joukkueesta ennätti käydä lyömässä kaikkiaan 13 miestä tällä vuorolla, joten jännitys pitkittyi. Tasottavalla vuorolla ei T:ki kyennyt lisäämään etumatkaa, joten se sai tyytyä niukka voittoonsa 8—7.

Erotuomarina toimi täysin moitteettomasti hra Teiller Hämeenlinnasta.

„Lasisilmät.”

L Ö Y D E T T Y.

Taskuase löydetty Ryttylän tieltä. Noudeettavana Kaiun toimituksesta.

ILMOITUKSIA.

V. P. K.

S y y s j u h l a

sunnuntaina 4 p:nä syysk. Pikkuniityllä
alkaen klo 1 j.p.p.

O H J E L M A:

Palokunnan marssi kentälle,
Tervehdyspuhe,
Runo.

Kansankilpailuja: (ampumista, nuolenheittoa, renkaanheittoa ja lautasten rikkomista.)

Palokuntalaisten keskinen kilpailu ja Palokunnan keskinen köydenveto. Pikkupoikain kilpailuja.

I L T A M A

Seurahuoneella klo 1/2 8 illalla.

Ohjelmana: Torvisoittoa,
Palkintojen jako,
Tanssia.

Ilotulitus ja soihtukulkue.

Pääsy: Kentälle vapaa, iltamaan Smk. 3:—
Johtokunta.

Tervakosken Klubin

E L O K U V A T

„POMPEIJIN VIIMEISET PÄIVÄT”

valtava italialainen suurfilmi,

pääosassa: Bernhard Goetzke,
Maria Korda,

näytetään lauant. 3/9 ja maanant. 5/9
kello 1/2 8 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—

Kaikkea OMPELUALAN kuuluvaa
työtä vastaan ottaa Sanni Aspegrén.

Tonttula, Ulla Wilén'in huvila.

TERVAKOSKEN V. P. K.

harjoitus Syysjuhlaa varten pidetään huomenna sunnuntaina klo 9 aamulla.
Joka mies mukaan.

P ä ä l i i k k ö.

L O T A T.

Tervakosken Lotta-Svärd yhdistyksen ensimmäinen syyskokous pidetään Seurahuoneella maanantaina syyskuun 5 p:nä klo. 7 ill.

Puheenjohtaja.

— S y y s j u h l a a n s a viettää Tervakosken V. P. K. huomenna Pikkuniityllä. Reippaalla palokunnallamme on jo koko olemassaolon aikansa ollut tapana pitää syysjuhla ja aina se on saanut sen onnistumaan. Ohjelma huomisessakin juhlassa on entisenlainen, monenlaisia kilpailuja, soittoa ja puhe, jonka pitää ylioppilas, Simo Koskivirta. Vanhojen perinnäistapojen mukaan kuuluu palokunnanjuhlaan myöskin ilotulitus ja soihtukulkue. Yleisömmä miustanee pitää huomiset juhlat mielessään.

— Seuranäyttelijämme tekevät huomenna matkan Rajamäelle, jossa esittävät täällä niin hyvän menestyksen saaneen Agapetuksen farssin „Olenko minä tullut haaremiin?”.

„JANAKKALA—TERVAKOSKI MALJA II:n”

toinen erä — ampumakilpailu — suoritettiin viime sunnuntaina Tervakoskella. Ampujia oli Janakkalasta saapunut 36 ja Tervakoskelta 40. Ampuminen käsitti 15 laukausta 300 m. matkalta, maaten, ilman tukea. Kymmenen parhaan miehen tulos kummastakin sk:sta oli: Janakkala 1000 pist. Tervakoski 1061 pist.

Parhaat mieskohtaiset tulokset olivat:

	Janak.	T:ki
F. Dahlstedt		131
G. Pentzin	117	
A. Salovaara		115
T. Kuusinen	109	
K. Tarkki	109	
S. Jokinen		107
E. Grönblom		106
O. Ranki	106	
Z. Walmari		104
J. Mikkola	103	
E. Stenberg		102
H. Nuotio		101
E. Hurme	99	
V. Nuotio		99
E. Sinivuori		98
A. Heinonen		98
K.E. Nyman		97
J. Kettunen	97	
J. K. Salovaara		97
A. Nurmela		96
S. Langhoff		95
P. Koskela		93
K. Toivonen	92	
R. Helle		92
Fj. Moring		91
Y. Pajunen		90
H. Josefsson		88
V. Helle		85
J. Jauhainen	85	
O. Aaltonen	83	

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 36.

LAUANTAINA 10 p:nä SYYSKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensiker-
ran 21.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja
on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Na-
piälässä, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saa-
relalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka toinen torstai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

KUOLLUT.

Viime lauantaina sunnuntaita vas-
taan yöllä kuoli Tervakoskella rva Hilma
H e i n o n e n. Vainaja, joka t.k. 28 p:nä
olisi täyttänyt 55 vuotta, oli koko ikänsä
toiminut Tervakoskella. Lähinnä häntä
suremaan jäivät puoliso ja täysi-ikäinen
poika.

Ruumiinsiunaus tapahtuu huomenna
Janakkalan kirkolla ennen jumalanpalve-
lusta.

— Jumalanpalvelus pide-
ttään Tervakoskella huomenna sunnuntai-
na klo 2 päivällä. Saarnaa pastori Arvi
K. Lehtonen.

— Tulipalon alku oli viime
maanantai-iltana Tervakosken korjauspa-
jan valimohuoneessa. Vaara huomattiin
siksi ajoissa, että se saatiin ilman suu-
rempaa hälyytystä sammumaan, mutta
ennätti se kumminkin tuhota joukon
malleja, valumuotteja ja keskeneräistä
työtä. Ellei vaaraa olisi niin alussa huo-
mattu, olisi tulen nopea leviäminen ylä-
kerroksen maali- ja puuseppäverstaaseen
ollut pelättävissä.

Suojeluskuntapiirin pesäpallomestaruus.

TERVAKOSKEN SUOJELUSKUNTA
VOITTANUT MESTARUUDEN.

Tämän vuoden Etelä-Hämeen Suo-
jeluskuntapiirin maaseutusuojeluskuntain
pesäpallomestaruuden on voittanut Ter-
vakosken Suojeluskunta. Näitä mesta-
ruuskilpailuja on piirissä pidetty jo kuusi
vuotta ja on Tervakoski tipahtanut pois
jo toisessa välierässä, tänä vuonna vasta
ensi kerran on mestaruus joutunut Ter-
vakosken joukkueelle.

Tämän vuoden mestaruuskilpailujen
ensi erän Janakkalan Suojeluskuntaa vas-
taan Turengissa voitti joukkueemme yli-
voimaisesti. Puolella pelaajalla oli tulos
8—0 vastaan Tervakosken hyväksi, jote-
n joukkueemme oli voittanut. Pelin
jatko, 17—2 vastaan vielä paransi asiaa.
Toinen välierä, vastassa Launosten Suo-
jeluskunta, joka useampana vuotena on
mestaruutta pitänyt huostassaan, pelati-
ttiin Hämeenlinnassa ja senkin voitti
Tervakoski, joskin niukasti 8—7, joutu-
en näin pelaamaan toista loppuerään
pääsyyttä suojeluskuntaa, Sääksmäen
Saarioispuolen suojeluskuntaa vastaan ja
voittaen tämänkin Hämeenlinnassa 4 p.
syysk. tuloksella 4—2. Pelin kulusta
muutama sana.

Tervakosken joukkueen kokoonpano
oli seuraava: P. Saloranta, T. Kilpinen,
H. Josefsson, Z. Walmari, A. Heinonen,
A. Sinivuori, Fj. Moring, N. Wrede ja
S. Jokinen. Heti pelin alusta lähtien oli
Tervakosken toiminta hiukan hapuilevaa
ikäänkuin olisi tarkoituksena tunnustella
vastustajan kykyä. Mutta kun sääksmä-
keläiset eivät näyttäneet kykenevän va-
kavampaan vastarintaan, niin herpaantui
koko pelitoiminta yhä enemmän, muodos-
tuen molemmin puolin koppilyöntiesityk-
seksi. Varsinkin Sääksmäen miehet vilje-

livät uutterasti tuloksetonta koppipeliä.
Tervakoskelaiset luottivat liiaksi saa-
maansa johtajuuteen ja täytyy sanoa,
että jos Sääksmäen joukkue olisi tehnyt
päättäväisen rynnäkönnön pelin lopulla, niin
ei tiedä olisivatko Tervakosken miehet
toituneet niin paljon, että olisivat ky-
enneet puolustamaan etumatkaansa. Onni
suosi heitä kuitenkin tällä kertaa. —
Yksityisistä pelaajista ei ole mitään eri-
koisempaa mainittavaa. Kaikki olivat
enemmän tai vähemmän langenneet sii-
hen yhteiseen saamattomuuden pahee-
seen, joka oli koko joukkueella yhteinen.

Mainittakoon vain, että piirin urhei-
luohjaaja, arvostellessaan peliä, antoi
tunnustuksensa Tervakosken Ahti Hei-
noselle, antaen hänelle kunnianimen „ken-
tän paras mies”, minkä nimen Heinonen
täysin oli ansainnutkin. Valitettavasti
menettää Tervakosken joukkue hänet
ainakin puoleksitoista vuodeksi saaden
vaikeasti täytettävän aukon riviinsä.
Mutta koska asiaa ei voida auttaa niin
täytyy lohduttautua toivottamalla onnea
matkalle ja pikaista jälleentapaamista.

— i — o.

V. P. K:n syysjuhla.

Tavanmukaista syysjuhlaansa vietti
palokuntamme viime sunnuntaina. Juhlia
suosi kaunis kesäinen ilma, joten olisi
luultu Pikkuniitylle kokoontuvan run-
saasti yleisöä. Niin ei kuitenkaan käynyt,
sillä suuri osa tervakoskelaisia loisti pois-
saolollaan. Sen sijaan oli ympäristön
asukkaita kerääntynyt ilahduttavan run-
saasti, osoittaen täten ymmärtävänsä,
että menestyäkseen palokuntamme tarvit-
see myös rahallista tukea. Mutta missä
on tervakoskelaiden entinen innostus täl-
laisia yleisiä rientoja kohtaan. Nyt ei
ainakaan kukaan voi syyttää huonoa
säätä poissaolostaan. Eikä mikään yhdis-
tystoiminta voi koskaan elää ja menestyä,
ellei se saa suuren yleisön kannatusta,

vaan on sen pakosta elettävä kituvaa elämää ja lopuksi kuoltava. Osoittakaamme kerran käytännössä tukevamme niitä kauniita aatteita joita niin kärkeästi olemme valmiit puhumaan ja kirjoittamaan.

Juhlat alkoivat klo 1 päivällä, jolloin palokunta, soittokunta etupäässä, marssi kentälle. Kentällä piti ylioppilas S. Koskivirta tervehdyspuheen. Puheessaan loi hän lyhyen katsauksen palokuntain historialliseen kehitykseen. Nykyisin palokunnat, vapaina kaikista puoluepyyteistä yhdistävät eri kansanainekset toisiinsa taistelussa ihmiskunnan pahinta vihollista tulta vastaan.

Kentälle oli järjestetty useita kilpailuja yleisön huviksi. Onnenpöytä näytti yleisöä huvittaneen koska se pyöri koko juhlien ajan.

Tulokset eri kilpailusta seuraavat: palokuntalaisten estejuoksussa: E. Honkanen 1,13,9 min., H. Heimonen 1,18,1., J. Mustonen 1,28,1., Y. Pajunen 1,31,1., K. Heimonen 1,32,1. Rata ei ollut pitkä, mutta vaikeanlainen, joten se kysyi suurta näppäryyttä. Vielä oli palokunnan keskinen köydenvetokilpailu, joka uutuu-dellaan näkyi läsnä olleita huvittavan.

Pienoiskivääriammunta-tulokset:

I. Koskela	42 pist.
E. Lindell	40 "
E. Sinivuori	38 "

Nuolenhoitto:

M. Syrjänen	117 pist.
T. Kesanto	99 "
Y. Pajunen	93 "

Vielä oli kilpailuja renkaan heitossa ja lautasten rikkiheitossa. Pikkupoikain estejuoksu kokosi osanottajia täyden tusinan.

Illaksi oli järjestetty iltama seurahuoneelle, jossa ohjelmana oli soittoa, runo, palkintojen jako ja tanssia. Sinne olikin kerääntynyt runsaammin yleisöä, mutta suuri osa seisoskeli seurahuoneen ympäristöllä takin kaulukset pystyssä kylmissään, odotellessaan ilotulitusta, joka oli vasta iltaman loputtua. Kitsaste-livat ehkä 3 markkaa. Kello 10,30 olikin komea ilotulitus ja tämän jälkeen marssi palokunta soitto- ja kalustohuoneelle. Onnistuneet juhlat olivat lopussa. Rahallinen tulos heikonlainen toimeenpanijain mieliharmiksi.

— i —

Huutokauppa.

Lauantaina 24 p. syysk. kello 1 j.p.p. myydään vapaaehtoisella huutokaupalla K. Aaltosen asunnolla Hallakorvessa naisen pito- ja liinavaatteita y. m. irtainta omaisuutta, ja huomautetaan että huudot ovat paikalla maksettavat.

Hallakorvessa 10 p. syysk. 1927.

K. Aaltonen.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

E L O K U V A T

„Äänetön syyttäjä”

pääosassa Eleanor Boardman.

näytetään lauant. 10/9 ja sunnunt. 11/9
kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—

Suuri uutuuus!

Sivuansio, joka sopii kaikille.

Päivätulo vähintään Smk. 500:—.

Tarmokkaita henkilöitä KAIKISTA yhteiskuntaluokista otetaan asiamiehiksi myymään PALJON kysyttyä ja helppomyyntistä tavaraa. KORKEIN PROVISIO sekä KORKEIN KIINTEÄ kuukausipalkka tai yksistään provisio maksetaan. Tilatkaa kirjeellisesti heti asiamiesehdot, jotka lähetetään maksutta.

Bankirfirman
Stockholms Vexelkontor.
Drottninggatan 10, Stockholm, Sverige.

3 viikon vanhoja

sianporsaita

myytävänä

Turengin Taappolassa.

N u o r i a

kanoja ja kanala

myytävänä.

Aliina Koskela, Berlin.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.

Saapunut varastoon:

Rehujauhoja,	Juustoa,	Omenia,
Leseitä,	Mehuja,	Appelssiineja,
Soijarouheita,	Lasipurkk.	Viinirypäleitä,
Sementtiä,	Pulloja,	Sitruuneja,
Puukenkkiä.	Hartsia,	Sipulia.
	Korkkia.	

V.- ja U.- S E U R A N

voimisteluharjoitukset aletaan huomenna t.k. 11 p:nä, ollen voimisteluaajat nyt samat kun edellisenäkin talvena, nim. miehille sunnuntaina klo 8 aamulla ja keskiviikkona klo 6 illalla, naisille sunnuntaisin klo 10 a. p.

Johtokunta.

Suojeluskunta.

Tiedustelumarssi-kilpailu huomenna kello 9 a. p. Kokoontuminen Seuralle. Toimihenkilöitä tarvitaan.

Paikallispäällikkö.

— Insinööri Torsten Westerland, joka vuona 1923 muutti Tervakoskelta Frenckellille, aikoo lähi tulevaisuudessa siirtyä Liettuaan, „Ligat”-paperitehtaaseen teknilliseksi johtajaksi.

— Tervakosken Osuuskaupan Elokuun myynti oli Smk. 236,959:05.

— Vierailunäyttämöön, jonka seuranäyttelijämme antoivat viime sunnuntaina Rajamäen Nuorioseuran talolla, oli yleisöä kerääntynyt pieni seuratalo täyteen. „Haareilla” oli sielläkin entinen menestyksensä.

Tällä Agapetuksen kirjoittamalla farssilla ajotaan vielä tehdä yksi ennen kuulumaton yritys Tervakoskella. Näyttelijä M i m m i L ä h t e e n o j a Suomen Kansallisteatterista, maamme ehdottomasti tällä hetkellä etevin luonnekoomikko, on lupautunut tulemaan Tervakoskelle omien näyttelijävoimiemme mukana vierailemaan Manta Mäkisen osassa. Aikaa ei voida vielä varmuudella sanoa, mutta joka tapauksessa tulee „Haaremin” silloinen esitys olemaan nautintorikas kuuluisan vierailijan tähden. Asiasta tullaan ilmoittamaan tarkemmin myöhemmin.

— Talvi lähestyy. Perjantai aamuna lensi suuri parvi hanhia paikkakuntamme yli matkalla etelään.

Tervakoskella, syyskuun 10 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 37.

LAUANTAINA 17 p:nä SYYSKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2½ SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 21.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoina joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

KIITOS.

Pyydän sydämellisesti kiittää laulusta, kukista, y. m. ystävällisyyden osoituksesta rakkaan vaimovainajani hautajaistilaisuudessa.

J. K. Heinonen.

— ARMEIJAN Hämeenlinnassa oleva hyökkäysvaunukomppania teki viime tiistaina ja keskiviikkona harjoitusmatkan Janakkalan kirkonkylään ja Tervakoskelle, tarkoituksella harjoittaa yömarssia. Tiistai-ilta noin 1/2 11 aikana alkoi Napialasta päin kuulua surina, aivankuin olisi juna ollut tulossa maantietä pitkin, ja kymmenen yli yhdentoista saapui suurella rätinällä urheilukentälle 5 „tankkia”, jotka ilmoitettiin komppanian päälliköille, majuri Sundvallille, joka vuorostaan teki ilmoituksen harjoitusta seuraamaan saapuneelle eversti Kumlinille. Upseerit ja miehistö majoittautui Rajapirttiin, tutustuivat seuraavana päivänä kyläämme ja tehtaaseemme sekä lähtivät paluumatkalle keskiviikkona klo 1/2 2.

Miten rakennuksia ristitään.

Viime „Kaiussa” oli ilmoitus, jossa ilmoittaja osoitteenaan mainitsi „Berlin”. Niille Kaiun lukijoille, jotka eivät tunne Tervakosken oloja, voi tällainen osoite näyttää omituiselta. Kuitenkin on asiantaita se, että Tervakoskellakin on Berliininsä. Vuonna 1922 rakennettiin kylän itä osaan uusia työväen asuntoja, joihin sijoitettiin Saksasta tulleet käsipaperin tekijät. Tästä syntyi siis saksalainen kylänosa ja tervakoskelaiset antoivat sille nimen „Berliini”, joka nimi vähitellen on jäänyt „viralliseksi” nimeksi.

Omituista on muittenkin rakennusten nimien synty. Harvoin yhtiön johto nimen antaa uutisrakennukselle, vaan syntyy se jo rakennettaessa työmiesten keskuudessa. Esimerkkinä mainittakoon „Rajapirtti”, joka nähtävästi sai nimensä ollen kylän viimeisenä rakennuksena pohjoiseen päin, siis rajarakennus „Koivisto”, joka rakennettiin keskelle koivumetsää, „Kassari”, joka sai nimensä sijoituspaikaltaan, vanhasta Kassarin mäestä „Majakka”, joka korkean sijoituspaikkansa ja sen rakentajan asumisajan ylläpitämän ikuisen valon takia sai hyvinkin kuvaavan nimen, ja uusien sahanhoitajan rakennus, jonka kansanhuumori on ristinyt „Parantolaksi”.

Vanhemminkin kylän rakennuksissa on ristiminen tapahtunut samalla tavalla. Onhan meillä „Haaskala”, joka nyt lie jokaiselle jäänyt niin pysyvästi mieleen ja jonka silloiset kyläläiset antoivat sille kun se rakennettiin perunamaille ja toimitti niissä aikamoisen haaskauksen. „Poukkala” löysi nimensä siitä että siellä kerran pääsi „poukka” uunista sytyttäen tulipalon. Monet muut myöhemmätkin rakennukset ovat saaneet nimiä joko niissä olevien asukasten mukaan tai muu-

ten rakennettaessa sattuneiden tapausten johdosta. „Pomola” ristiäytyi heti perustusta kaivettaessa kun tietona oli että se asutettaisi „pomoilla”. Joen rannalla nykyisen „Pomolan” paikalla olleella vanhalla rakennuksella oli nimi „Karhun pesä”, (taisi olla vieläkin karhua läheisempi) sen vuoksi että siinä aikoinaan oli asunut eräs tehtaan virkamies, jolle oli annettu hyväilynimi „Karhu”.

Näin ne lie kaikki nimet syntyvät mutta aina ei ole tietoa siitä mistä nimi on johtunut. Edelläolevalla on tahdottu jättää jälkipolvelle aikakirjoihin nämä muutamat selostukset.

— n.

— V a n h a k a t o a a. Tällä viikolla on tehtaassa jäänyt seisomaan sprinklers-höyrypumppu, joka siellä lähes kolmekymmentä vuotta on käynyt yöt päivät, pyhät aret, kesät talvet, jonka syvän henkäyksen on jokainen kuullut tehtaan ohi kulkiessaan sen aika-ajoin puhaltaessa höyryä ja ilmoittaessaan olevansa valmiina käymään tulipalon vaaran uhatessa. Nyt on tämä vanha palvelija päässyt lepoon ja uusi sähköllä käypä sprinklers-pumppu astui viime maanantaina vartio palvelukseensa. Uusi pumppu on „Siilin” alakerrassa ja se on, kuten nykyaikaisen vartijan tuleekin, aina hiljaa mutta valmiina hypähtämään toimintaan heti kun sitä tarvitaan.

LAULUNÄYTTÄMÖ.

Sunnuntaina, syyskuun 25 p:nä vieraillee Tervakoskella Laulunäyttämö, johtaja Evert Suonio. Laulunäyttämö sai meillä vuosi sitte viimeksi vieraillessaan suuren yleisömenestyksen. Nyt on näyttämöllä ohjelmana Fuldan hupainen laulunäytelmä „Naisten lemmikki”.

Otamme tähän eri lehdistä muutamia arvosteluja, joita Lauunäyttämö on „Naisten lemmikkiään” esittäessään saanut:

(Karjala, Wiipuri.) „Hovikapellimestarin osan esitti hra Evert Suonio, Lauunäyttämön johtaja, mainion vauhdikkaasti ja luontevasti, kehittyneen taiteilijan hienolla huumorilla: hyvää vaikutusta lisäsi vielä taiteilijan oivalliset soitannolliset lahjat, jotka siellä täällä tulivat näytelmän kuluessa ohimennen kysymykseen. — Yliääkärin nuoren vaimon Elvinen osan esittäjässä, neiti Linda Munte-rissa oli paljon kaunista selväpiirteisyyttä ja kirkkautta; aivan samaa on myös sanottava muistakin teatterin jäsenistä.”

(Kokkolan Lehti, Kokkola.) „Sel-laista, niin etevää esitystä emme ole saaneet nähdä missään muualla kuin Kansallisteatterissa Helsingissä.”

(Lov. Sanomat, Loviisa.) „Enem-män kuin Fuldin näytelmä, piti katsojan mieltä kuitenkin vireessä Lauunäyttämön oiva esitys. Hra Suonio on yhtä etevä ohjaaja kuin näyttelijäkin. Nuoriin näytelijöihinsä oli hän onnistunut puhaltamaan Thalian 'elävän hengen'.

Hra Suonion oma taide! Siinä oli tuota tekniikan suurpiirteisyyttä, jonka näyttämötaiteilija vasta vuosikymmenien työn jälkeen saattaa saavuttaa — ken ensinkään sitä saavuttaa. Hänen Pilgraminsa oli erinomainen luonnetutkielma, vivahduksista rikas ja älykkäillä taidekeinoilla yllättävä.”

Lähemmin ensi numerossa.

Tervakosken Klubin

E L O K U V A T

„POIS TIELTÄ. SILMÄT AUKI”.

Pääosassa Sally O'Neill,

näytetään lauant. 17/9 ja sunnunt. 18/9
kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—

Sunnuntaina elokuvien jälkeen

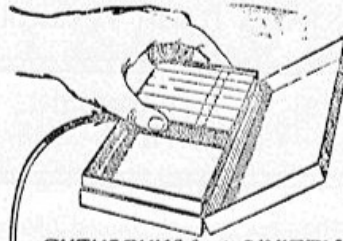
T a n s s i a .

Lotat.

Kokouksia pidetään kuten aikaisem-min joka ensimmäinen ja kolmas maanantai kuussa, seuraava kokous syysk. 19 p:nä klo. 7 ill.

Puheenjohtaja.

ILMOITUKSIA.

TUTUSTUKAA HAINIIN
Virginia 2
SAVUKKEESEEN

HUOMI! PATENTOITU
RAHVALLINEN
TUPAKKAN VARISENSEN
ESTÄMISEKSI.

Ph. U. STRENGBERG & K. m. %
PIETARSÄMMI

„HAKKAPELIITAN JOULU 1927”

Paitsi tavallista numeroaan, joka ilmai-seksi jaetaan Hakkapeliitan tilaajille, julkaisee Hakkapeliitan toimitus erikoisen joululehden, 100-sivuinen, sisällöltään arvokas, runsas ja monipuolinen. Tilaushinta ainoastaan Smk. 10:—.

Tilauksia vastaan ottaa

Gröndahl
Paikallispäällikkö.

Juuri saapunut:

Öljy-, Karbiini- ja Sähkölyhtyjä,
Sähkölyhdyn patteria ja polttimoita,

Öljy- ja sähkölamppuja,

Öljykannuja,

Saapasrasvaa,

Käsineitä,

Suuri valikoima

Flanellia, sukkia ja villapaitoja.

Soijarouheita, Sementtiä,

Pellavansiemenj. Leseitä, y.m.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA.

Henkistä elämää syventämään!

Seuraavassa pyydän esittää muutamia ajatuksia, joita varmasti usea vakavammin ajatteleva paikkakuntalaisemme ei ole voinut olla tuntematta. Kylämme yhdistystoiminnassa ja siis sen sivistyselämässä ei panna kasvattavalle ja kehittäväälle puolelle sitä huomiota, johon aikaisempina vuosina olemme tottuneet.

Toivomiselle varaa tuskin enää on meidän paikallisissa harrastuksissamme mitä esim. tulee urheiluun sen eri muodoissa; ampuminen, palloilu, hiihto, vapaaurheilu, y. m. ja taiteellisesti sivistävää puolta myöskin on yritetty seurata voimien ja varojen mukaan. Mutta suoranaista valistus- ja kasvatustyötä, joka olisi sekä vanhoille että nuorille niin tärkeästä merkityksestä, on lyöty laimin. Paikallisissa juhla- ja iltamatilaisuuksissa ei ole enää pitkiin aikoihin saatu kuulla opettavia esitelmiä ja puheita. Aikaisemmin jaksoivat kyläläisemme istua monet tunnit opettavien luentojen kuulemisessa, mutta nykyään on se puoli jäänyt aivan „muodista pois”. Kuulee usein kyllä sanottavan, että puhe jossakin iltamatilaisuudessa on semmoinen „välttämätön paha”, jonka jokainen tahtois pian loppuvan, mutta se johtuu luonnollisesti siitä, ettei siihen ole totuttu. Kun siihen taasen palattaisi takaisin, niin varmasti jokainen sitä tulisi kaipaamaan. Lyhyt kehittävä puhe tieteen, historian tai talouselämän alalta juhlatilaisuuksissa varmasti antaisi monta herätettä ja olisi jokaiselle suureksi hyödyksi ja opiksi.

M a i j a .

— Osuuskauppaan on liikeapulaiseksi valittu pois muuttavan neiti Lindströmin sijalle nti Elli Kuotola Janakkalan osuuskaupasta.

— P a i n o v i r h e i t ä viime Kaiussa. Insinööri Westerlund ei muuta Liettuaan vaan Latviaan ja muuttolinnut, jotka lensivät kylän yli olivat kurkia eikä hanhia, josta pyysivät huomauttaa luetuaan Kaikua Niilivirran rannalla.

SUOJELUSKUNTA!

S. A. L. merkki-ammuntaa huomenna
kello 9 a. p.

Paikallispäällikkö.

Tervakoskella, syyskuun 17 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 38.

LAUANTAINA 24 p:nä SYYSKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 5.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS pidetään Seurahuoneella huomenna sunnuntaina kello 2 päivällä, saarnaa pastori Arvi K. Lehtonen.

— 55 VUOTTA täytti t.k. 20 p:nä ent. tervakoskelainen seppämestari K. Tissari Riihimäellä.

— 50 VUOTTA Tervakoski A. B. palveluksessa tulee ensi maanantaina oleeksi nti Sandra Wirtanen.

— PESÄPALLOA. Huolimatta rankkasateesta saapui viime sunnuntaina Kenttälennätinpataljoonan pesäpallojoukkue Tervakoskel'e pelaamaan vuoden viimeisen ystävyysottelun. Pelistä ei voi lausua minkäänlaista arvostelua, sillä sitä ei otettu vakavalta kannalta kummaltakaan puolelta. Pelaajista esiintyivät toiset pitkävartisissa, sadetakki yllä toiset täydessä vormussa ja vettä satoi koko ajan. Tulos oli 9—4 K.L.P:n hyväksi.

TALLBACKA.

Syyskesällä marjamaita kierrellessään tuli tämän kirjoittaja illan tullen istuneeksi pitemmän ajan tuon entisen metsätorpan raunioilla. Siitä on jo puolisen vuosisataa kun tuon nyt jo metsittyneen torpan ympärillä on ihmiskäsi ahertanut ja peltoja muokannut, siitä elantonsa ansaiten.

Tuon paikan, Tallbackan metsätorpan, varsinainen asuttaja on luultavasti jättänyt tämän paikan jo melkein sata vuotta sitte, sen jälkeen on sitä Tervakosken kartano jonkun vuosikymmenen viljellyt, mutta etäisyytensä vuoksi on sen viljeleminen lie tuottanut vaikeuksia, joten se nyt palvelee omistajaansa metsämaana.

Itse tuo paikka, Luulion järven eteläisessä pohjukassa olevalla harjanteella nykyisin kutsutussa „Röönin mäessä”, on ollut valtava. Länsipuolella korkea harjanne, etelään viettävät pellot, itäisellä puolen humiseva hongikko ja pohjoiseen viettävän harjanteen alla Luulion järvi.

Perimätietojen mukaan on paikkaa viimeiksi itsenäisesti asuttanut kaksi veljestä Nikolai ja Kustaa. Ovatko ne olleet nuo Luulion järven hiljaiset laineet, jotka ovat saaneet toisen noista pojista etsimään avarampia vesiä, koska kerrotaan toisen pojista lähteneen merille ja sille tielle häipyneen, vai onko heidän veressään ollut jotain levotonta, kuumeisempää kuin tavallisessa salon asukkaassa, kun samaisten tietojen mukaan toinenkin veljeksistä jonkun hurjapäisyyden takia täytyi istua „kruunun” leipää syömässä.

Olen kuullut joskus koetettavan tuota kansan laulun pätkää

„Talapakan Nikolai se kauniin kesän tuolla linnassa viettää täyty;
Kun lehti oli puussa ja ruoho oli maassa ja heilillä nuori ikä.”

Olleko niillä mitään yhteistä, mutta joka tapauksessa sen piti olla juuri Nikolai noista veljeksistä, joka „kruunun leipää” pureksi, toinen Kustaa, hän, jolle „Luulion” laineet tuntui liian leppoisille.

Meillä on tässä ympäristössämme vielä monen entisen pikkupaikan rauniot. On „Ahola”, „Mäyrä”, „Pakola”, „Luulio” y. m., näistä moni kauniilla paikalla, erikoisemmin „Luulio”, mutta mikään ei niistä tee niin voimakasta vaikutusta val-lankin kesäisenä iltana auringon mailleen mennessä, kun juuri tuo „Tallbacka”, siinä on jotain suurpiirteistä, jotain voimakkaasti vaikuttavaa, siksi se jää mieleen.

Luonto muuttaa pian muotoaan, siellä missä vielä runsas puoli vuosisataa siten perattiin ja viljeltiin maata, siellä jo useampi vuosikymmen on samoja maita asteltu metsänriistaa etsien, siellä missä ihminen ennen kulki sirppi kädessä, siellä hän nyt kulkee ampuma-aseen kera. Mikään ei ole pysyvää, kaikki on alati muuttuvaa, kehityksen lakien alaisena.

X.

Suomen Kaartin

osanotosta Turkin sotaan olemme näinä viime päivinä saaneet lukea sanomalehdistä. Syyskuun 9 p:nä 50 vuotta sitte lähti Suomen Kaarti mainitulle retkelleen, joutuen ottamaan osaa m. m. tunnettuun Gornii Dubniak'in taisteluun. Olemme luonnollisesti jokainen myöskin saaneet lukea ylistäviä ja järkyttäviä selostuksia poikaimme urhoollisuudesta ja kärsimyksistä Balkanin lumikentillä ja vuorilla, jotka jo vaativat omat sotauhrinsa.

Tämä Balkanin retki vei myöskin yhden tervakoskelaisen, Teodor Nymänin, kylässämme vieläkin olevan Nuotio-veljesten veljen, joka kuuluen Kaartin soittokuntaan oli mukana retkellä. Neljäkymmenen asteen pakkasessa puolinäikäisenä

kahlaillaan vyötäisiään myöden kinokissa sai hän ankaran keuhkokuumeen, joka hänet lopetti.

Sinne hänet Balkanin rinteelle ker-toivat haudatuksi tervakoskelaiset retkel-tä palaneet toverit Anders Rosenberg ja kaikille keskipolven tervakoskelaisille tut-tu K. Jonasson, eli Lahti, mutta jotka eivät muistaneet paikan nimeä.

Näin oli pieni Tervakoskemekin osallistunut tähän sotaan, jossa kansam-me pantiin antamaan uhrinsa Ryssän valloitushalun alttarille.

Joku.

— Suom. leikkikouluun ilmoittautuminen tapahtuu syyskuun 27 p:nä kello 1 Seurahuoneen koulussa.

— Laulunäyttämön huomisiltaista näytäntöä ei pitäisi kenenkään unohtaa. Fuldan „Naisten lemmikki” kau-niine lauluineen on hauska ja reipas. Joh-taja Evert Suonio, joka itse näyttelee kappaleessa pääosaa, on mainitussa osassa saanut suurta tunnustusta ympäri maa-tamme. Yleisö täälläkin varmasti viettää hupaisen illan „Naisten lemmikin” seurassa.

NELJÄN KOOKOSPÄHKINÄN VOITTO-KULKU SUOMESSA

on nimenä pienellä vihkosella, jonka pienokaiset varmasti ihastuksella ottavat vastaan. Vihkosta jaetaan parhaillaan ilmaiseksi niistä liikkeistä, jotka myyvät Paasivaara-Margariinia.

Tässä kahdella värillä painetussa, runsaasti kuvitetussa vihkosessa vie Arvid Lydecken jo alkaisemmista lasten kirjasista tunnetut pikku veitikat, Pepen, Paan, Ran, Vaan, ja Sin uusiin seikkailuihin Suomen eri seuduille. — Vieläpä aikaihmissiäkin huvittavat kirjasen somat runot.

— Suomen Kaartin 115:vuotis muistojuhlan johdosta julkaisi Hakkapeliitan 38:s numero kuvia 1905 hajoitettuna kaartin viimeisestä päällystös-tä, joiden joukossa oli myöskin tehtaam-me isännöitsijä, eversti, silloinen luutnantti W. Stjernschantz.

— Lehtemme tämän nume-ron mukana jaetaan liitteenä „Alkeellisia tietoja paperin valmistuksesta”, jota kes-än aikana sattuneista syistä ei ole voitu lainkaan jakaa. Nyt alkaa se taasen il-mestyä säännöllisesti kerran kuukaudessa.

ILMOITUKSIA.

LAULUNÄYTTÄMÖ

Johtaja: Evert Suonio.

Tervakosken Seurahuoneella sunnuntaina, syysk. 25 p. kello 8 ill.

Naisten lemmikki

3:näytöksinen huvinäytelmä lauluineen.
(F u l d a.)

Näytännön jälkeen t a n s s i a.

Pääsyliput: 10:- ja 8:-.

Tervakosken Klubin

E L O K U V A T

V a r i e t e.

Pääosissa: Lya de Putti ja Emil Jannings.
näytetään lauant. 24/9 ja maanant. 26/9
kello 7 ilalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—

Juuri saapunut:

Öljy-, Karbiini- ja Sähkölyhtyjä,
Sähkölyhdyn patteria ja polttimoita,
Öljy- ja sähkölamppuja,
Öljykannuja,
Saapasrasvaa,
Käsineitä,

Suuri valikoima

Flanellia, sukkia ja villapaitoja.

Soijarouheita, Sementtiä,
Pellavansiemenj. Leseitä, y.m.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA.

— I l o s a n o m a kylämme peräkylän asukkaille on varmaankin tieto, että sinne vedetään paraillaan uutta sähköjohtoa. Kuten tiedetään on Pikkuniityn kulman ja koko peräkylän asukkaiden ollut syyspuhteillaan pakko lukea sanomalehteensä sähkölampun alla kynttilä vieressä palamassa. Nyt vedetään paksu kaapeli keskelle kylää, josta haaraantuvat eri puolien johdot, joten valaistus tulee joka rakennukselle samanlaiseksi.

Tämä uudistus vaatii myöskin uh-rinsa. Rehevä koivu ilmoitustaulun luona, joka siinä oli jo vanhan „Narikan” aikana sattui uuden valtopylyvään tielle, joten se sai kuolemantuomion, joka pantiin paikalla täytäntöön.

Hämeen Heimoliitto on lähettänyt meille julkaistavaksi alla olevan uutisen:

Valokuvauskilpailu.

Hämeen Heimoliitto on julistanut valokuvauksen harrastajille kilpailun Hämeen luontoa ja hämäläistä kansanelämää esittävästä aiheista. Osanottajain tulee lähettää 10 valokuvaa käsittävä sarja kuvia ennen syyskuun loppua liiton sihteerille osoitteella: tohtori A. A. Koskenjaakko, Helsinki, Liisank. 16. Palkintoina parhaimmista sarjoista jakaa liitto 1,500:-, 1,000:- ja 500:- markkaa, jolloin palkitut sarjat jäävät liiton omiksi, jota-paitsi liitolle jää oikeus kohtuullisesta hinnasta lunastaa muut haluamansa sarjat. Palkintolautakunnan muodostavat taiteilija K. Engberg, professori Armas Lindgren ja tohtori Sakari Päläsi.

On toivottavaa, että valokuvauksen harrastajat runsaslukuisesti kilpailuun osallistuvat, liiton tarkoitus on näitä kuvia käyttää vastaisissa julkaisuissaan kun Hämettä sanoin ja kuvin suurelle yleisölle esitetään. Siksi onkin kuvien taakse merkittävä tarkka selitys kuvien aiheista.

Suojeluskunta.

„Tasoituskilpi-kilpailu huomenna
kello 9 a. p.

Paikallispäällikkö.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 39.

LAUANTAINA 1 p:nä LOKAKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikerän 5.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,30, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napalassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— **Lähetysjuhla** vietetään Tervakoskella 4:nä rukouspäivänä, lokak. 10 p:nä kello 1 päivällä. Puhujina pastorit E. J. Hakala ja Arvi K. Lehtonen.

Edellisenä päivänä pidetään Seuraahuoneella Suomen Lähetysseuran hyväksi n. k. elomyyjäiset klo 4 ip. Myyjäistavaraa otetaan kiitollisuudella vastaan samassa paikassa alkaen klo 2 ip.

Huom.! Saatavana myöskin käsitöitä ja kahvia. — Tervetuloa!

— **Jatko-opetukseen** ilmoitautuneet saapukoot Kansakoululle tiistaina, lokak. 4 p:nä klo 6 illalla. — Opetusaineina ovat yhteiskuntaoppi, kirjallisuus ja ainekirjoitus.

— **Kihloihin** ovat menneet Roosa Nurminen ja Väinö Nylund, molemmat Tervakoskelta.

VÄHÄN HEDELMIEN TALVISÄILYTYKSESTÄ.

Hedelmien säilymisen ensimmäisinä ehtoina on pidettävä, että ne tulevat korjatuiksi oikeaan aikaan ja vahingoittumattomina.

Hedelmien, esim. omenien korjausaikaa ei voida määritellä, sillä eri laadut valmistuvat eri aikoina. Viljelijän itsensä on opittava tuntemaan milloin mikäkin laji on säilönpantava. Sen parhaiten tuntee mausta, siemenkypsymisestä ja väristä y. m. seikoista. Liian kypsinä poimitut hedelmät eivät säily kauvan ja liian raakoina poimitut saavat kitkerän maun, joka usein huomataan säilytetyissä omenissa. Syysomenat korjataan juuri vähää ennen kypsymistä, jos tahdotaan säilyttää niitä tavallista kauvemmin. Talviomenat sitä vastoin jätetään puihin niin myöhään kuin sääsuhteet sen suinkin sallivat, sillä ne eivät kypsy koskaan liian kypsiksi kasvukaudella.

Hedelmät säilyvät parhaiten viileässä kuivassa kellarissa, jota tuuletetaan hyvin ja jossa ei lämpö pääse laskeutumaan jäätymispisteeseen. Valoisat ja vetoiset ulakot y. m. sellaiset paikat eivät ole sopivia säilytyspaikkoja joissa lämpötila vielä syksyllä vaihtelee, jotenka hedelmät nahistuvat, menettävät painonsa ja makunsa.

Hedelmien hyvinä säilymine riippuu suuremmaksi osaksi korjausajasta, eikä paikasta missä ne säilytetään.

Tomattien jälkikypsyttäminen

Tomaattien jälkikypsyttämistapoja on monenlaisia. Mainittakoon tässä eräs sellainen kypsyttämistapa, että keskitalvelakin saadaan tuoreita tomaatteja. Laatikon pohjalle pannaan ohut kerros kosteaa, vaan ei liian märkää hiekkaa. Sen päälle ladotaan kerros tomaattia, ei kui-

tenkaan liian lähelle toisiaan. Siten jatketaan 3—4 kerrosta. Päällimmäiseksi laitetaan myös hiekkakerros. Laatikot säilytetään sitten viileässä kellarissa. Kypsyminen kestää 1—3 kuukautta.

Jos hedelmät eivät täysin kypsyisi hiekkassa, kypsyvät ne sitten nopeaan josakin lämpimässä paikassa.

Kukkakaali.

Myöhäisien kukkakaalin kasvukautta voidaan jatkaa seuraavalla tavalla: Kaalit otetaan ylös varovasti lapiolla hyvillä juurilla ja jos mahdollista multapaakkujen kanssa. Alimmaisista lehtiä poistetaan, että saataisiin sopimaan mahdollisimman pieneen alaan istuttaissa. Kaalit istutetaan joko kellariin tai kuoppaan 30—40 sm. paksuun multakerrokseen. Kastellaan heti istutuksen jälkeen läpikotaisesti. Myöhempi kastelu ei ole tarpeellista. Tuuletetaan runsaasti mätänemisenekäsemiseksi.

V. P.

— **Keuhkotautiparantolan** saamiseksi Etelä-Hämeeseen on Janakkalan kunnanvaltuusto viime maanantaina pitämässään kokouksessa ottanut aloitteen ja tulee tekemään siitä ehdotuksen toisille Etelä-Hämeen kunnille. Asiaa valmistelemaan valittiin sekä kuntaa mahdollisesti yhteisesti pidettävissä kokouksissa edustamaan M. Jussila, kunnankamreeri A. Lahdentaus, F. V. Valaranta ja K. Ylöstalo.

— **Janakkalan kunnan** eläinlääkäriksi on valittu eläinlääket. tri Airi Jääskeläinen Salosta, sekä varalle eläinlääkäri Vilho Hoilo Hämeenlinnasta.

— Janakkalan kunnanvaltuusto viime maanaantaina pitämässään kokouksessa on valinnut kunnallisiin johto- ja lautakuntiin m. m. Tervakoskelta seuraavat henkilöt: Taksoituslautakuntaan A. Vallinheimo ja samanlautakunnan asiantuntijajäseniksi G. Gröndahl ja V. Vilunen. Tutkijalautakuntaan G. A. Gröndahl. Köyhäinhoitolautakuntaan K. Leino ja varalle Aliina Honkanen. Kunnan järjestysmiehiksi J. Sillantie ja E. Sinivuori. Raittiudenvalvojiksi E. Leino, P. Törnroos ja A. Luhta.

POIS SUURET VALONHEITTÄJÄT!

Viime Kaiussa oli „ilosanoma” peräkylän asukkaille sähköjohtojen uusimisen johdosta, mutta jos kyläläiset haluavat hyvän ja tasaisen sähkövalon palavan heidän iltojensa ratoksi, niin olisi ensiksi käytettävä pienempiä lamppeja. Huoneessa, jossa on vain yksi lamppu, voi käyttää 32—50 normaalikynttilän lamppeja. Kruunuissa käytetään tavallisesti 10—25 n. k. senvuoksi, että siinä on useampia lamppeja ja valo on samassa suhteessa myöskin suurempi. Eteisessä ja vinnillä riittää 16 kynttilän lamppu.

Jos siis kyläläiset haluavat pitää kirkkaan valon, niin poistakaa tämä pieni epäkohta hommaamalla pienempikynttiläisiä lamppeja. Valo tulee kaikille kirkkaammaksi sillä tavalla. Lampun jännitys saa olla 110 voltia.

Asiantuntija.

Juuri saapunut:

Öljy-, Karbiini- ja Sähkölyhtyjä,
Sähkölyhdyn patteria ja polttimoita,

Öljy- ja sähkölamppeja,

Öljykannuja,

Saapasrasvaa,

Käsineitä,

Suuri valikoima

Flanellia, sukkaa ja villapaitoja.

Soijarouheita, Sementtiä,
Pellavansiemenj. Leseitä, y.m.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

E L O K U V A T

PIMEYDEN ENKELI

näytetään lauant. 1/10 kello puoli 8 illalla
ja maanant. 3/10 kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—.

Lottien ja Suojeluskuntalaisten

Perhe-ilta

pidetään huomenna, sunnuntaina lokak.
2 p:nä klo 7 illalla. Kaikki jäsenet, kannattavatkin tervetulleet.

Kaikki Suojeluskunnan

urheiluvälineet

ovat ensi tilassa palatettava Sk.naan
varustestareille.

Paikallisip.

Lottien ylimääräinen

kokous

tänään kello 7 illalla Seurahuoneella.

— Kirkollis- ja papinmaksut kannetaan Tervakoskella lokak. 10 p.

— Valtion tulo- ja omaisuusvero kannetaan Tervakoskella lokak. 29 p.

— Auto-onnettomuus. Viime tiistai-iltana tapahtui Lopen Läyliäisillä auto onnettomuus, jossa tapaturman uhriksi joutui ent. tervakoskelainen Lauri Valo. Hän oli maanv. N. Jalastuksen autolla, omistaja itse ohjaajana, ajelulla ja vastaan tuleva hevosta väistäessään syöksyi auto ojaan. Autossa olleen Lauri Valon päähän leikkasi särkynyt tuulilasi useita haavoja katkaisten valtimon viidestä eri kohdasta. Autonohjaaja ja toinen mukana ollut pääsivät pienemmillä vaurioilla. Autokaan ei snottavimmin vahingoittunut, vaan pystyi se omin voimin jatkamaan matkaa.

Terwakoski

Wieraan silmillä nähtynä.

„Kaiulle” kirj. Evert Suonio

Muutamana heidän kesäpäivänä noin 30:tä ajast'aikaa takaperin ajaa täryytte- li 8-henkinen taiteilijaseurue Snomen pää- näyttämöltä, silloisesta Suomal. teatterista neljällä hevosella kohti Tervakoskea. Viivasuoran tien loputtua tuli vastaan jokunen mäki, tie koukerteli hiukan sinne tänne, kunnes metsän puiden latvuksien yläpuolelta sattui silmiin tehtaan piippu' joka tuprutteli avaruuteen tummia sauhujaan. Kuljettiin yli sillan, jonka alla oleva vesi näytti mustalta kuin terva. „Ahaa, päättelin, vesi on mustaa, siitä siis nimi Tervakoski” Hevoset pysähtyivät suuren kaksikerroksisen rakennuksen eteen. Kyyti oli maksuton. Hevoset oli taiteilijajoukolle lähettänyt T:kosken tehdas. Siihen aikaan harvinainen huomaa- vaisuus taiteilijoita kohtaan. „Tämä on oikeastaan kirkko, mutta käytetään sitä myöskin, kuten näette, taiteen temppe- linä.” Selitti meitä opastamaan tullut tervakoskelainen uusi ystävämme. Näkemys oli taiteilijoista siihen aikaan niin ainut- laatuinen, että he jäivät pitkäksi aikaa keskelle klubisalin lattiaa seisoskelemaan ja miettimään. Kaksi temppeilä saman katon alla. Uskonnon ja taiteen, joissa molemmissa tutkistellaan elämän suuria mittaamattomia kysymyksiä. Eipä hullumpi yhdistelmä! Ja T:koski oli ensimmäinen tehdas-seutu Suomessa, joka jo siihen aikaan antoi arvoa näytelmätaiteel- le siihen määrin että oli laittanut näyttämönkin alueelleen. Taiteilijaseurue oli samoilut kautta Suomen, sen kaikki tehdas- y. m-keskukset. Ei missään se ollut tavannut vielä merkkiäkään taiteen pal- vonnasta edes siihen määrin, että olisi tul- tu ajatelleksi edes vaatimatonta teatteri- eli seurataloa, — niin jossain Lohikosken tehdasseudulla oli näytelty — navetan vinnillä. Ei ole siis pelkkä sattuma, että T:koskella on taiteen ja yleensä henkisen elämän harrastukset kulkeneet vuosikym- meniä edellä kaikkien muiden tehdasseu- tujen. Sillä on ollut juurensa jo mene- isyydestä. Se on ollut uranuurtajana ja tien raivaajana — niinkuin minusta tuntuu aivan tietämättään — kaikille muille ja viestit sen harrastuksista ovat levinneet yli Suomen muille tehdasseu- dille herättäen siten innostusta ja virkeyttä taide y.m. kulttuuriin niinkuin minulla on ilo seuraavassa todeta.

Kuuluu isänsä tanskalainen taidekritiikko George Brandes on muutamassa esitelmäs- sään kuvaavasti maininnut, että taide on aristokraattien kaunotar, tosin aika ajoin sangen oikullinenkin, mutta sillä on se hyve, että se viihtyy erinomaisesti siellä missä se huomaa isseään palvottavan ja

Jatketaan.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 40.

LAUANTAINA 8 p:nä LOKAKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 19.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napalassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Voimisteluseuran huomista illanviettoa ei pidä kenenkään unohtaa. Ilta tulee tarjoamaan hupaisan hetken sekä nuorille, että vanhoille, siitä pitää huolen etupäässä K. L. P:n nimio Jazz-orkesteri, joka on luvannut parhaansa, viihdyttääkseen tervakoskilaisia, sekä omat näyttelijämme, joiden esittämä näytöskappale „Löytölapsi” on mitä suurimmassa määrässä nauruelimiä kutkuttava. Kun vielä jokainen tietää miten hyvään tarkoitukseen roponsa vie, ei varmaan kukaan malta huomenna pysyä kotonaan.

Vakinaisten latojien sairastapauksen johdosta ilmestyy Kaiku tällä viikollä näin supistetussa koossa.

Lähetysompeluseuran myyjäiset pidetään tänään klo. 2-6 i. p. Seuran eteisessä.

Suojeluskunta!

Lähtö tiedustelukilpailuun sunnuntaina klo. 10:45 konttorin edustalta. Kaikki mukaan.

Paikallispäällikkö.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT Prinssessa Tra-la-la.

näytetään maanant. 10/10 kello 7 illalla

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

Tervakosken Osuiskaupan sääntöjen määräämä kokous pidetään Seurahuoneella t. k. 16 p:nä kello 4 j. p. p.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

I Hallituksen selonteko osuuskunnan toiminnasta ja sen rahallisesta asemasta yhdeksän kuun ajalta.

II Hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkkioiden määrääminen.

III Jäsenten ja varajäsenten valitseminen hallitukseen siitä erovien tilalle.

IV Edustajain valitseminen keskusjärjestöjen kokouksiin.

Tervakoskella 9/10 27.

Hallitus

Kokouksen loputtua näytetään elokuva Saksan Osuiskaupain Kes u kunnan tuotantolaitoksista.

ILTAMAN

toimeenpanee V. ja U seura seurahuoneelal huomenna t. k. 9 p:nä alkaen kello 7 illalla.

O H J E L M A:

Orkesteri soittoa K. L. P:n soitto.

Näytelmä:

LÖYTÖLAPSI.
(2 n. huvinäytelmä)

Tanssia.

Sisäänpääsy 8:- 5:- ja lapsilta 3:-

Juuri saapunut:

Ölly-, Karbiini- ja Sähkölyhtyjä,
Sähkölyhdyn patteria ja polttimeita,

Ölly- ja sähkölamppuja,

Öllykannuja,

Saapasrasvaa,

Käsineitä,

Suuri valikoima

Flanellia, sukkia ja villapaitoja.

Soijarouheita, Sementtiä,
Pellavansiemenj. Leseitä, y.m.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 41.

LAUANTAINA 15 p:nä LOKAKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2½ SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 19.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemusttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

SURULLINEN ONNETTOMUUS.

Viime maanantaina klo ½ 6 aamulla sattui Pasilan ratapihalla tapaturma, joka vaati uhrikseen veturinlämmittäjä Pentti Salovaaran Tervakoskelta. Lämmittäjä Salovaara joutui heti työhön ryhdyttyään vielä pimeällä ratapihalla veturin puskurien väliin loukkaantuen niin vaikeasti, että Marian sairaalaan kiireesti vietyä, siellä kuoli.

Vainaja oli vasta 26 vuoden ikäinen ja miehuutensa parhaassa kukoistuksessa.

Lähinnä suremaan jäivät Tervakoskella olevat vanhemmat ja veli, sekä suuri joukko sukulaisia ja ystäviä, jotka kaivat muistelevat reipasta miestä ja kunnan toveria.

Hautaus tapahtuu Janakkalan hautausmaalla huomenna klo 10 a. p.

REKLAAMOINTI

— KUOLLUT. Syyskuun 8 päivänä kuoli Lopen Kyöstiössä Yhtiön metsätyömiehes Kustaa Lilja pitkäaikaisen sairauden kärsittyään. Häntä suremaan jäi vaimo ja kolme lasta.

Terwakoski

Wieraan silmillä nähtynä.

„Kaiulle” kirj. Evert Suonio.

(Jatk.)

suosittavan, mutta livistää armotta tiehensä päinvastaisessa tapauksessa Miten tosi tuo väitelmä onkaan, sen olen lukemattomasti saanut tuta kierrellessäni Suomea vuodesta vuoteen.

Sitte vapaussodan virisi harrastus myöskin näyttäiteeseen Suomen maaseudulla kulovaikkeen tavoin Taidepyhättöjä, jopa miljoona-rakennuksina kohosi kuin sieniä sateella varsinkin teollisuusseuduille. Nousu taiteen harrastukseen oli niin valtava, että se aivan hikutti sellaisen sydäntä jolle se on ollut elämäntehtävänä.

„Vuosisikymmenen kuluessa on meillä riennetty taidepyhättöjen laadinnassa ulkomaisten kaupunkienkin edelle. Kuusankoski, Mänttä, y. m. ja alku näyttikin huimaavan lupaavalta. Pääkaupungista käsin tuettiin kaikin tavoin uutta herännyttä innostusta. Ooppera ja Kansallisteatteri vierailivat tuhka tiheään näillä uusilla taloilla — mutta — elämä ei olisi elämää, jos sen ilmestysmuodot eivät olisi värikkäitä kuin sateenkaari — särmikkäitä kuin pirstoutunut lasirykelmä. Varsinkin mainitsemallani suurteollisuusseuduilla oli innostus näihin asioihin kuin unennäköä, kuin kangastusta Unkarin aroilla tai Laatokan aavalla ulapalla. Suotakoon minulle anteeksi suoruteni, mutta minä en mahda sille mitään, jos minun täytyy „vieraana” ja puoleuttomana todeta nämä asiat, kuten tässä olen kertonut. Hehkuvasta innostuksesta on harrastus eritoten näytelmätaiteeseen laskenut niissä jäätymispisteesseen, joten voidaan „käsi sydämellä” miltei kaikista tehdasseuduista Suomessa, lukuunottamatta Lopen Santamäkeä, ja tietävästi Tervakoskea sanoa, että „maa oli autio ja tyhjä”. Puhuen nyt yksinomaan näytelmätaiteellisesta harrastuksesta ankarasti kritikoituna. Eipä silti etteikö isänmaallisissa y. m. juhlissa ja iltamissa myöskin näytelmätaide pääsis sielläkin oikeutettuun asemaansa, mutta vain silloin, eikä milloinkaan muulloin.

Se ei voi olla herättämättä ihmetystä siivullisissa, kun kerran tehtaast ovat niin suurella myötätunnolla järjestäneet huoneustot y. m. välineet ettei tarvita muuta kuin — kuten entinen isäntä sanoi kerjurille: pese kätesi ja käy pöytäsi. — Pidimme muutamakseen muutamalla sellaisella tehdasseudulla, jossa „maa on autio ja tyhjä” sellaista pientä porinaa „tupakkatunnilla” ukkojen kesken näytelmätaiteellisista harrastuksista maassamme ja tulin niin ollen maininneeksi yhtä ja toista T:kosken oloistakin. Eräs läsnäolijoista, joviaalinen ja elämänsä kaikin puolin tyytyväinen, mutta yleisiin pyrintöihin tuiki vähän harrastunut paikkakuntalainen merkitsi minun pakinani saduiksi, joita voisin kertoa lapsille ja yleensä jossain toisenlaisessa tilaisuudessa. — Minulle johtui nimittäin mieleen tuo vuosikymmentä T:koskella vallinnut yhteinen ja yksimielinen harrastus näytelmätaiteeseen. Tulin maininneeksi m. m. sen muualla peräti harvinaisen ja miksipä ei, aivan oudon ilmiön, että T:koskella entistä taidepyhättöä Klubitaloa uusittessa, siihen otti mieskohtaisesti osaa „ukko kuin ukko” kuten sanotaan, vieläpä naisetkin. Ylimmästä alimpaan tehtiin siellä persoonallista työtä kuka mitenkään monta tuntia talon hyväksi. Mainitsin että T:kosken Klubi on vuosien mittaan kustantanut näyttämö-taidetta harrastavia henkilöitä pääkaupungin taiteen saavutuksia seuraamaan, että siellä toimitaan yleisölle ilmaisia taidehetkiä, että siellä on taiteellisissa pyrkimyksissä päästy sellaisiin saavutuksiin kuin Daniel Hjortin esitys, joka niin nimiosan, kuin muidenkin pääosien, mutta varsinkin nimiosan esittäjän kohdalla ylitti senaikaisen Dan. Hjort saavutuksen (Eero Kilven) Kansallisteatterissa. Myöskin olen saanut todeta modernin komedian alalla saavutetun T:koskella erinomaisia saavutuksia. — Kuinka paljon herättävää innostusta puheissani Tervakoskelta sikkäläisille lienee ollut en tiedä, mutta yllättävää, suorastaan satuja sanottiin minun pakisseen . . .

— Luulen tuntevani Euroopan kuin kotikyläni ja Suomen kuin oman taloni ja niin ollen uskallan aina taittaa peistä Tervakosken puolesta, että siellä on taideharrastus alati ollut ainutlaatuisista Suo-

men maaseudulla. „Aristokraattinen katonotar” ei ole sieltä livistänyt tiensä kuten muilta teollisuus-seuduilta Suomesa. Vuosikymmeniset traditiot T:koskella tässä suhteessa takaavat, ettei „mahti mene maanrakoon”, jos sikäläiset taitajat s. o. mahtajat menisivätkin sinne joskus luonnon lain mukaisesti. Sillä kaikkihan riippuu lopullisesti siitä millaiset yksilöt kutakin seutukuntaa onnellistuttavat henkisesti voimillaan, ja intensiivisellä työllään seutukunnan henkisen kehityksen hyväksi. Ei ole tarpeellista mainita heidän nimiään. Nykyinen aika tuntee heidät hyvin ja tuleva aika vaalii varmasti heidän muistoaan, samalla kun se nauttii heidän useinkin vaivaloisista edesottamisistaan ihmis-sielujen irrottamisessa maan tomua korkeemmalle.

* * *

Ja Tervakoski ulkonaisesti. Saisinko näkyviin ajatukseni, jos vertaisin sitä ja sen kehitystä heleästä kesäpäivästä 30 vuotta sitte nykypäiviin asti, pieneen, vehmaassa maaperässä kasvavaan tammeeen, joka hyvien puutarhurien hoidossa on kehittynyt suureksi mahtavaksi puuksi, jonka laajat oksat näkyvät kauvas ja korkealle . . .

— Vaatisi oman lukunsa myöskin se ylen harvinainen ilmiö että T:koskella ovat työmiehet — yhdet ja samat saattaneet tehdasta palvella jopa kuusikin vuosikymmentä. Mutta se kuuluu jo T:kosken „perhe-asioihin” eikä tämän kirjoitelman puitteisiin, mutta on jättänyt paljon ajattelemisen aihetta siellä käyneisiin „vieraisiin”.

— Summa summarum: minusta on alati tuntunut siltä kuin tervakoskelaisia aina elähyttäisi vanha roomalainen lause, „Semper pro Patria nostra. S. o. Aina isänmaan puolesta!

— Laulunäyttämö vieraili syysk. 25 p. Tervakoskella esittäen Fuldan „Naisten lemmikki”. Kappale oli erittäin hauska ja esityksen yleisvaikutus oli parhaimpia, mitä Laulunäyttämö on meillä esittänyt. Evert Suonio itse kapellimestari Pilgramina oli onnistunut. Hänen luomansa oli vivahdusrikas ja aito taidetyyppi. Nti Linda Munter Elvine rouva oli samoin onnistunut, osa meni vauhdilla ja antaumuksella ja lauluunsakin nähden hän voitti aikaisemmat saavutuksensa täällä. Nti Hakala operettilaulajatar ei läheskään näytelmällisesti kohonnut edellisten tasolle, joskin hän lauloi puhtaasti. Hra Olavi tri Slevogt'ina oli aivan alottelija-asteella.

Yleisöä oli melko runsaasti ja oli se tyytyväinen iltaansa.

— ni.

— Suojeluskunnan ja Lottien t. k. 2 p:nä järjestetty perheiltama muodostui virkistäväksi kuten aina. Soittokuntamme, joka tällä hetkellä on vavalukuinen miehistöön nähden, esitti musiikkia ilahuttavan reippaasti ja täydellisesti. Puheita pitivät kansliapäällikkö Laitio kosketellen puheessaan Suojeluskuntamme perustamisaikaa ja Lottien puheenjohtaja rouva Gröndahl puhuen Lotta-työn velvoituksista ja merkityksestä. Herkullista nelikätistä pianonsoittoa esittivät insinöörin rouva Barritt ja suoj. upseeri Langhoff, jonka jälestä paikallis-päällikkö jakoi palkinnot kesän kilpailuista. Hupainen pikkunäytelmä „Nimi-päivät” esitettiin aika onnistuneesti. Rva Gröndahl nykyaikaisena talousapulaisena teki rohkean tyypin, neiti Pajunen luonnehti nalle-rouvastaan lupaavan kuvan. Herra Syrjäsen suoieluskuntaupseeri oli reipas kuten aina. Rouva Nuotio liikkui pormestarinnana hänelle oudolla maaperällä. Muut osat olivat samoin ansiokkaita. Neiti Lehmuksaari oli ottanut Annan osan liian yliolkaisesti, ja ansaitsee se reunahuomautuksen että pienetkin osat on aina otettava vakavalta kannalta.

Kappaleen jälkeen saatiin nauttia Lottien tarjoilusta ja päättyi ilta karkeloon.

— s.

— Maatilan kauppa. Maanantaina tehdyllä kaurapakirjalla on agronomi Bruno Wallinheimo ostanut Kurkijärven kartanon Lammilla. Kauppahinta 1,500,000:-

Maantien tarkastus

Tervakoski—Ryhtylän, Tervakoski—Tuulensuun, Tervakoski—Wähikkälän ja Wähikkälä—Rengon teillä toimitetaan keski- viikkona 19 p:nä lokak. Kun tie Ryhtylästä Tuulensuuhun tulee ensi vuonna valti-on huostaan ja Tervakoskelta Wähikkälään on tarjottu kunnalle, jotka molemmat vaativat tien olemaan hyvässä kunnossa ennenkuin ottavat ne vastaan, niin kehoitetaan tieosakkaita laittamaan tieosansa tämän silmällä pitäen.

Tielautakunta.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

„Manon Lescaut”

pääosissa:

Lya de Putti ja Wladimir Gaidarow.

Näytetään lauant. 15/10 ja maanant. 17/10 kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta 6:—.

Kielletty lapsilta.

Koivuluutia

sekä pieniä että suuria ostetaan.

Tervakoski Aktie Bolag.

Huutokauppa.

Lauantaina, t. k. 22 p:nä klo 3 i. p. myydään vapaaehtoisella huutokaupalla parooni Wreden asunnolla huone- ja talouskaluja, höyläpenkki, kanalaverkkoa, vaatteita, y, m,

Suuremmille huudoille myönnetään tunnetuille ostajille 2 kk. maksuaika.

A. Wallinheimo

Suojeluskunta!

Kilpailu „Konsulin 60 voutis maljasta” järjestetään sunnuntaina t. k. 23 p:nä klo. 9 a. p. Kokoon-tuminen ampumaradalle.

Paikallis-päällikkö.

— Voimisteluseuran iltamaan viime sunnuntaina oli yleisöä kertynyt melko runsaasti. Ohjelmassa oli Riihimäen K. L. P. orkesterin esittämää musiikkia, joka sai osakseen suurta innostusta. Voimakkaan puheen piti hra Manninen Riihimäeltä urheilun alalta. Iltamassa esitetty kevyt pila „Löytölapsi” esitettiin reippaasti Hra E Sinivuori lapsella onnistettuna vanhanapoikana oli mehevä ja piti iloa yllä katsomossa, häntä säesti samassa äänilajissa emännöitsijänsä neiti Lehmuksaari. Kokonaisvaikutus oli aika ansiokas. Loppu iltaa kului vilkkaassa karkelossa.

Tervakoskella, lok: kuun 15 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 42.

LAUANTAINA 22 p:nä LOKAKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 2.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja
on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Na-
pialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saar-
relalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

Kiitos.

Pyydämme sydämellisesti kiittää
kaikkia, jotka rakkaan poikamme hauta-
ustilaisuudessa eri muodoissa ottivat osaa
järkyttävään suruumme.

Fiina ja J. K. Salovaara.

— Haudan lepoon kätet-
tiin viime sunnuntaina Janakkalan hau-
tausmaalla veturinlämmittäjä Pentti Sa-
lovaara. Ruumiinsiunauksen toimitti
pastori Arvi K. Lehtonen, puhuen mie-
leenpainuvia sanoja elämän katoavaisuu-
desta. Vainajan toverien luotua hauta-
umpeen laskettiin sille lukuisten omaisten
ja ystävien seppeleen ohella myöskin se-
peleet Helsingin veturimiesyhdistyksen
ja Pasilan varikon henkilökunnan puoles-
ta. Kaunis kukkakumpu jäi peittämään
tämän odottamattomasti kutsun saaneen
viimeistä leposijaa.

Kymmenen vuotta sitte.

Syksy 10 vuotta sitte oli järkyttävää
aikaa. Mommilan tapaus ei ollut vielä
muistoista häipynyt ja yhä uusia verite-
koja toi jokainen päivä. Marraskuun
alkupäivinä m. m. Helsingin läheisyydessä
tehtiin punakaartin nimessä joukko mur-
hia, joihin sai surmansa Tervakosken
pääkonttorin konttoriapulainen Lucas
Malm. On luonnollista että meillä täällä
Tervakoskella seurattiin tilannetta huole-
stuneena kuten muuallakin maassamme.
Silloin heräsi myöskin ajatus pitää tääl-
läkin yleinen kansalaiskokous, jossa paik-
kakuntalaiset voisivat sanoa mielipiteensä
terroristen tekojen johdosta. Sellainen
kokous kutsuttiinkin Seurahuoneelle mar-
raskuun 25 päiväksi. Kokoukseen saapui
osanottajia puolitoistasataa henkeä ja valitiin
kokouksessa puhetta johtamaan hra A.
Vallinheimo ja pöytäkirjaa pitämään hra
V. Helle. Kokouksen aluksi piti hra B. Lai-
tio laajan alustuksen tilanteesta, ehdottaen
kokoukselle hyväksyttäväksi julkilausuman.
Keskustelun perästä hyväksyttiin
alustajan ehdotus sellaisenaan kokouksen
päätökseksi. Mainittu julkilausuma, jonka
otan kokonaisuudessaan tähän, lähetettiin
kaikille lehdille sekä kaikille vaalipiiristä
valituille kansanedustajille.

„Tervakoskella marrask. 25 p.
pidetyssä yleisessä kansalaiskokouksessa,
jossa osanottajina oli puolitoistasata
henkilöä eri valtiollisista puolueista, suur-
immalta osaltaan Tervakosken tehtaan
työväkeä ja paikkakunnan työväenyhdis-
tyksen jäseniä, hyväksyttiin keskustelun
perästä yksimielisesti seuraavat
ponnet:

1) Kokous toteaa:
että osa sosial.-demokr. puolueen jä-
senistä on viime suurlakon aikana eksy-
nyt terrorismin teille, muodostaessaan
vieraan sotaväen asemamia „punakaarte-
ja”, jotka näyttävät useissa paikoin ol-

leen valloilleen laskettuja varas-, rosvo-
ja murhaajajoukkoja, jotka kansamme
elämän ehtojen pelastamiseksi on heti
hajoitettava ja niiden tuottamat väkival-
taisuudet maamme lakien mukaan tut-
kittava ja tuomittava.

2) Maamme hallituksen jäseniksi ei
ole hyväksyttävä ketään, joka tavalla
tai toisella on ollut osallisena äskeiseen
terroriin tai joka ei yhdy vaatimaan, et-
tä näiden päivien rikolliset on lain mu-
kaan rangaistava.

3) Kaikki terroristien pidättämät
henkilöt on viipymättä vapautettava.

4) Kokous lausuu syvimmän ja läm-
pimimmän myötätuntonsa näitten kau-
hunpäivien uhreiksi joutuneiden omaisille.
Tieto tästä päätöksestä päätettiin
samoin yksimielisesti lähettää kaikille
Hämeen eteläisestä vaalipiiristä valituille
kansanedustajille sekä eri valtiollisten
puolueiden sanomalehdille julkaistavaksi.

Tervakoskella, 25 p. marrask. 1917

Artturi Vallinheimo.
Kansalaiskokouksen puheenjohtaja.

Vainö Helle.
Pöytäkirjanpitäjä.”

Edelläoleva olikin julkaistuna pää-
kaupungin suomalaisissa lehdissä, „Työ-
miestä” tietysti lukuunottamatta, joka
siitä nosti aikamoisen metakan. Mutta
lohduttavaa on nyt 10 vuoden perästä
todeta, että tervakoskelaiset puolueista
huolimatta asettuivat jyrkästi paheksu-
maan niitä murhatekoja, jotka punakaar-
tin toimesta ympäri maamme silloin
olivat päiväjärjestyksessä.

K—o.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN SYYSKOKOUS.

Viime sunnuntaina pidettiin Terva-
kosken Osuuskaupan sääntöjen määräämä
syyskokous, johon jäseniä oli saapunut
vähäpuolisesti. Hallituksen selonteko-
liikkeen toiminnasta 9 kk. ajalta hyväk-
syttiin keskustelutta. Hallituksen valitiin
vakinaisiksi jäseniksi hrat K. Emil
N y m a n, A. Wallinheimo, ja

Emil Jokinen, sekä eroa pyytäneen V. Helteen tilalle J. Sillantie. Varajäseniksi valittiin hrat G. A. Gröndahl ja E. Koskivirta.

Osuuskuntaa edustamaan osuustoinnallisten keskusjärjestöjen kokouksissa valittiin hra J. Koskela ja varalle hra A. Wallinheimo.

Kokouksen loputtua esitettiin noin parisensataiselle yleisölle elokuva Saksan osuuskauppojen keskusliikkeistä ja sen tuotantolaitoksista.

— **Kuunteluviikko** järjestetään koulussamme ensi viikolla lokak. 24—29 päivinä, jolloin kaikki, jotka harrastavat kouluasioita ja jotka tahtovat edistää ja tukea kodin ja koulun hyvää yhteisymmärrystä, ovat tervetulleita opetusta seuraamaan.

— **Lahjoitus.** Insinöörin rouva Anna Degerman on lahjoittanut koulullemme toista sataa eri kivilajeja käsittävän kivikokoelman, muutamia valtameren näkinkenkiä sekä kokoelman täytettyjä pikkulintuja. Kokoelmat muodostavat koulumme opetusvälineistöön oivallisen lisän ja kiitollisin mielin lahjoitus on vastaanotettu.

— **Talvikäräjät** Janakkalan tuomiokunnassa pidetään maalisk. 12 p:nä siinä käräjäkunnassa, johon kuuluvat Vanajan, Janakkalan ja Hausjärven pitäjät, Riihimäen kauppala sekä osa Hyvinkään pitäjää ja Hyvinkään kauppala, talossa n:o 2 Hallituskadun varrella Hämeenlinnan kaupungissa.

ETELÄ-HÄMEEN SUOJELUSKUNTA-PIIRIN MIESKOHTAISET AMPUMAMESTARUUSKILPAILUT.

Viime lauantaina ja sunnuntaina pidettiin Urjalassa piirin mieskohtaiset ampumamestaruuskilpailut, joissa tervakoskelaiset sijoittautuivat seuraavasti: Kouluumunnassa kiväärillä 3. F. Dahlstedt 254 p. Yhdistetty koulu- ja kenttäammunta: 4. F. Dahlstedt. 350 p. Pistoolitaisteluumunta 4. Z. Walmari 168 p. ja Pienoiskivääriammunta 3. E. Sinivuori 161 p.

„Janakkala-Tervakoski Malja II.”

Sunnuntaina lokak. 2 p:nä suoritettiin Turkuhaudalla otsikossa mainitun maljan kolmas kilpailuerä tältä vuodelta, tiedustelumarssi. Kilpailijoita oli saapunut runsaasti molemmista suojeluskunnista, Janakkalasta 28 ja Tervakoskelta 31. Kilpailumatka oli linnuntietä noin 6 km. ja sen varrella oli kolme tarkastuspaikkaa, joista ensimmäinen ei tarjonnut suurempia vaikeuksia, mutta toinen sitä vastoin oli vaikeammin löydettävissä ja sen ympärillä harhailivat kilpailijat melkein poikkeuksetta pitemmän ajan. Kolmannen paikkaan oli myöskin helppo löytää, joten siinä ei ollut viivähdyksiä.

Parhaan tuloksen sai T. Kuusinen Janakkalasta, joka juoksi matkan 39 min., mutta lienee hänelle seutu ollut tuttu, koska hän suurimmaksi osaksi osasi käyttää teitä hyväkseen ja etsimättä löysi tarkastuspaikat.

Kymmenen parhaan miehen tulos kummastakin suojeluskunnasta oli, lasketuna sääntöjen mukaan pisteiksi: — Janakkala 1330,40 Tervakoski 1293,30.

Janakkala siis voitti niukasti ja riippui voitto yhdestä ainoasta miehestä, joka matkalla sai pistoksen ja oli pakotettu keskeyttämään kilpailua. Jos hän olisi perille saapunut olisi T:ki saanut lisäprosenttia niin paljon, että olisi voitannut.

Tulokset kiertopalkinnon alkuerissä oli: Hiihtoammunnassa 13/3.27 Janak. 1452,80, T:ki 1419,60, ampumisessa 28/8.27 Janak. 1120,0. T:ki 1188,32 ja lopputulos Janakkala 3903,20 pist. T:koski 3901,22.

Janakkala siis voitti maljan vuodeksi 1,98 pisteellä.

ONNETTOMUUS KORKEAJÄNNITYSLINJALLA.

Viime sunnuntai aamuna tapahtui tehtaan muuntajaosastolla tapaturma, joka kaikaksi onneksi päättyi paremmin kun olisi voinut toivoakaan. Sementtivalaja V. Korhonen oli mainitussa osastossa paikkaamassa muurausta eikä ollut huomannut että sähkömonttööri oli katkaissut virran ainoastaan toisesta paikasta sekä varoittanut menemästä toiselle paikalle ennenkuin itse tulisi takaisin katkaisemaan siitäkin virran. K. meni täten toisellekin paikalle työskentelemään ja joutui täällä kosketuksiin johdon kanssa. Luultavasti vaatteet jonkun verran tarjosivat virralle vastusta ja sitä paitsi katkaistiin virta syystä tai toisesta Hämeenlinnasta samalla aikaa, joten K. ei kärsinyt liian pahasti vaan toipuneen verrattain pian vammoistaan.

Tapahtuma antaa syytä yhä uudelleen muistuttaa siitä, ettei milloinkaan

eikä missään tapauksessa saa lähestyä korkeajännitysjohtoja ellei monttööri nimenomaan todista niiden olevan ilman jännitystä.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

„Ilveilijä”

pääosissa: Gösta Ekman ja Karina Bell.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

Suomi-Filmi-Kiertue

Tervakosken Seurahuoneella

VÄNRIKKI STOOLIN TARINAT

I ja II osa

näytetään maanantaina 24 p:nä kello 7 ja 9 ill.

Lippujen hinnat Smk. 8:- ja 5:-.

MYYTÄVÄNÄ

hyvä työhevonen

Joensuulla.

Suojeluskunta!

Kilpailu „Konsulin 60-vuotis maljasta” käsittäen kouluammuntaa, kenttäammuntaa, pistooliammuntaa, etäisyyden arviointia ja käsigranaatin tarkkuusheittoa, suoritetaan huomenna klo 9 a. p.

Paikallispuhallikkö.

VALTION VEROJEN

ensipuoliskon ylöskanto on Tervakosken Seurahuoneella lauantaina t. k. 29 p:nä kello 9 a. p. kyliltä Tervakoski, Napiala, Uhkoila, Melkkola, Vähikkälä ja Sauvola.

Riihimäellä Hauhon Kruununvoudin konttorissa 22 p. lokak. 1927.

Matti Hurme.

Kaikkien Werner Söderström o. y. kustantamien

AIKAKAUSLEHTIEN tilauksia ottaa vastaan Tervakoskella Lauri Laitio.

Tervakoskella, lokakuun 22 p. 1927.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 43.

LAUANTAINA 29 p:nä LOKAKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 2.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemusttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,30, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus pidetään Seurahuoneella huomenna, sunnuntaina, kello 2 päivällä. Saarnaa pastori Arvi K. Lehtonen.

Huom! Jälkeen jumalanpalveluksen pitää past. Lehtonen kokouksen ent. rippikoululaistensa kanssa, ja kehoitetaan heitä saapumaan ylläoleviin tilaisuuksiin tuoden Raamatun ja Virsikirjan mukanaan.

— Merimieslähetyksen juhlaa vietetään täällä pyhäinpäivänä, marrask. 6 p:nä klo 2 päivällä. Puhujina pastorit Toivo Winter ja Arvi K. Lehtonen. Turengin ja Leppäkosken yhdistyneet kuorot esittävät Pyhäinpäivän vesperin. — Uhrilahja kannetaan merimieslähetyksen hyväksi. —

Pyydetään arv. paikkakuntalaisia muistamaan merimieslähetystä antaen avustustaan asianomaiseen, paraikaa kiertävään listaan.

„60-Vuotis malja”.

Kuusikymmenvuotispäivänään viime vuoden maaliskuun 7 p:nä lahjoitti Konsuli Wasenius Tervakosken suojeluskunnalle komean maljan kilpailtavaksi sk:n jäsenten keskuudessa. Sääntöjä tähän kiertopalkintoon on kauan pohdittu, mutta ei tahdottu löytää kilpailulajeja, jotka tyydyttivät kaikkia. Oli katsottava että sk:taan kuuluu sekä nuoria poikia että vanhoja miehiä, jotka eivät kaikki samoilla edellytyksillä voi kilpailla esimerkiksi urheilukentällä. Oli siis löydettävä kilpailulajeja, jotka eivät liiaksi rasita vanhoja, eivätkä ole vallan helppoja nuorille. Lopulta päätettiin ottaa seuraavat kilpailulajit: kouluammuntaa 10 laukausta, kenttäammuntaa 5 laukausta, pistooliammuntaa 5 laukausta, etäisyyden arviointia ja käsigranaatin tarkkuusheittoa. Tässä viimeisessä lajissa otetaan vielä heittämisäikään huomioon ja saa heittäjä, joka ylittää tai alittaa määräjän, rangastuspisteitä.

Kilpailu suoritettiin viime sunnuntaina ja muodostui sangen mielenkiintoiseksi, sillä kilpailun loputtua ei vielä tiedetty kuka voittajana oli suoriutunut ennenkuin pitkät laskelmat oli loppuun suoritettu. Pistemääränä oli sijoituspaikka ja voitti hän, jolla oli pienin yhteenlaskettu pistemäärä.

Jo ampuminen, josta luultiin voitavan tehdä ennakkolaskelmia, tarjoi yllätyksiä. Tosin kouluammunnassa vanhat tekijät Sinivuori ja Dahlstedt sijoittautuivat ensimmäisiksi, mutta kenttäammunnassa epäonnistui Sinivuori kokonaan saamatta ainoatakaan osunaa tauluun. Tässä tuli ensimmäiseksi Dahlstedt, mutta toiseksi ikämies R. Aho. Pistoolissa olivat etupäässä A. Salovaara ja Dahlstedt. Kolmantena oli kaikissa ampumalajeissa E. Grönblom. Käsigranaatin heitossa ei voitu tehdä minkäänlaisia ennakkolaskel-

mia, samoten etäisyyden arvioimisessa. Heitossa sijoittautui ensimmäiseksi V. Helle ja toiseksi P. Koskela sekä arvioimisessa ensimmäiseksi R. Aho ja toiseksi T. Dahlsten.

Pisteitä yhteenlaskiessa oli viiden parhaan sijoitus seuraava:

F. Dahlstedt	16 pistettä
E Grönblom	20 ”
A Salovaara	23 ”
V. Helle	26 ”
H. Josefsson	37 ”

R. Aho, jolla kahdessa lajissa oli hyvä sijoitus, joutui pistoolissa 13. kouluammunnassa ja käsigranaatin heitossa kummassakin 14. ja sai siis yhteensä 44 pistettä.

Osanottajia oli kaikkiaan 15. Enemmän olisi voinut odottaa, sillä nämä kilpailulajit sopivat jokaiselle.

— Raittiusjuhlan järjestää koulumme Toivon liitto ensi torstaina, marrask. 3 p:nä klo 6,30 ill. Puhujana opett. W. Tupala Helsingistä. Ohjelmassa lisäksi vuorokeskustelu, nuorten kuorolaulua, lasten esittämä runoja, yhteislaulua y. m. Juhlaan, joka vietetään Seurahuoneella, ovat kaikki tervetulleita.

— Ins. Edv. Lundell voitti tänä syksynä toisen kerran Jyväskylän ikämies-kiertopalkinnon 9:ottelussa. Jos kunto säilyy niin että hän voittaa sen vielä ensi syksynä, saa hän kiertopalkinnon omakseen. Lykkyä tykö!

— Lahjoitus. Ins. rouva Anna Degerman on lahjoittanut Janakkalan N. N. K. Y. Kirkkoportin lastenkotiin Runebergin ja Topeliuksen rintakuvat jalustoineen, joka lahjoitus on kiitollisuudella vastaanotettu.

OPINTORETKI HELSINKIIN 17—19 pv. syysk. 1927.

Tervakosken koululaiset pääsevät joka vuosi Helsinkiin tai johonkin muuhun kaupunkiin, ei kuitenkaan huvittelemaan, vaan oppimaan.

Lauantaina klo 8 aamulla lähdimme Tervakosken postiautolla Ryttylään. Siellä nousimme junaan. Matkalla katselimme asemia. Junan ikkunasta näimme Tuusulan kansanopiston. Helsinkiin saavuttuamme lähdimme heti kaupungille. Helsingin Sanomain painossa näimme paljon koneita ja konekirjoittajia. Eräässä kellarissa oli paljon paperia. Ulos tultuamme kiitimme opastamme ja menimme Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen toimistoon, jossa ystävällinen tati tarjosi jokaiselle karamellejä. Autolla lähdimme eversti Forsténin haudalle Lauioimme laulun „Sun haltuus, rakas läni” ja opettaja piti puheen, laskien haudalle syyslehdistä sidotun seppeleen. Helsingin kauniilla hautuumaalla näimme useiden kuuluisain henkilöiden hautapatsaita, niinkuin Z. Topeliuksen, Ida Aalbergin, J. J. Wecksellin, O. A. Hainarin, Robert Stigellin, M. A. Castrénin, J. V. Snellmanin, Suomen talonpoikaissäädyn pystyttämän, Aurora Karamzinin, Kaarlo ja Emelie Bergbomin, j. n. e. Sitten seurasi autoretki Seura-saaren ulkomuseoon. Siellä oli m. m. Karunan kirkko, rakennettu v. 1685, vaivaiskko, murrettu kaksi kertaa, keltotapuli, sakasti, ruumisvaunut, taulu, alttarikaappi, Raamattu, painettu v. 1642, kirkkovene, 21 m. pitkä, risuäes, kääpä, puulukko, karjalainen savupirtti, liverssin tupa, jossa Aleksanteri I:n yöpyi v. 1819, lappalaiskoti, Kurssin tupa, tervahauta, työntökärryt, kirkkotalli y. m. Toisena päivänä pistäydyimme useissa kirkossa, nim. Nikolain kirkossa, Johanneksen kirkossa, Vanhassa kirkossa, Kallionkirkossa ja Roomalaiskatolisessa kirkossa. Nikolain kirkon vastapäätä on poliisilaitos ja Aleksanteri I:n patsas. Sieltä menimme Suomen pankin ohitse, jonka edustalla on J. V. Snellmannin patsas. Tähtitornin mäeltä näimme merellä paljon laivoja sekä kuvaveistoksen Haaksirikkoiset. Kansallismuseossa tarkastelimme kivi- ja pronssikauden esineitä, sotilaiden pukuja ja kuninkaallisia muotokuvia, koruesineitä, vanhoja pyssyjä, Aleksanteri I:n valtaistuinta, j. n. e. Ateneumissa ihailimme kuvia ja veistoksia, esim. Paavo Nurmen patsasta ja Takasen veistoksia, Gallén-Kallelan, Edelfeltin, Rissasen y. m. maalauksia. Kansallisteatterissa esitettiin Tukkijoella, joka on kaunis ja viehättävä. Kolmantena päivänä kävimme S. O. K. Keskustalossa. Kuljimme useassa kerroksessa ja oppamme tarjosi meille kahvia sekä antoi jokaiselle karamellipussin. Koko rakennus on hyvin

Kiitos.

Suuresti liikutettuna pyydän lausua sydämellisen kiitokseni Tervakosken Kartanoiden väestölle siitä arvokkaasta muistolahjasta, jolla he minua muistivat nyt erotessani. Samalla käytän tilaisuutta kiittääkseni heitä kaikkia erinomaisen hyvästä yhteistoiminnasta Tervakoskella oloikanani.

C. G. W r e d e.

— V a p h r a C. G. W r e d e, joka on lähes puolitoista vuosikymmentä toiminut Tervakoski o. y. tilanhoitajana, tulee marraskuun alusta muuttamaan pois ja on hänen tilalleen valittu agr. J. K j ä l d s t r ö m.

kummallinen. Arabian tehtaille ajoimme kahdella autolla. Siellä valmistetaan porssiinastioita. Jotkut ostivat kermakannuja tai jotain muuta. Laivalla saavuimme Korkeasaareen. Siellä näimme kaikenlaisia eläimiä: maakarhuja, jääkarhuja, riikinkukkoja, susia, merisikojia, hylkeitä, peuroja, hirviä, joutsenia ja kurkia. Työväen suojeluseurassa oppamme näytti meille kuvia ihmisen ruumiin rakenteesta, keittiökaluksen, koneen, jolla saadaan alppiauringon valonhoitoa ja joka parantaa ihmisiä erilaisista taudeista. Ovelle tultuamme antoi hän jokaiselle pienen lehden ja pyysi tulemaan toisellakin kertaa. Eläintieteellisessä museossa säilytetään sekä suomalaisia että ulkomaalaisia eläimiä. Autolla ajoimme Kasvitieteelliseen puutarhaan. Näimme erilaisia sekä kuuman että kylmän ilmanalan kasveja. Banaanit oli juuri hedelmässä, eräs kukka painui alas, kun siihen koski; me olimme nim. saaneet luvan koskea siihen. Syötyämme lähdimme kotimatkalte, mutta hauska oli tämä retkemme ollut. Jos voisin vielä uudelleen käydä katsomassa kaikkea mitä nyt näin niin olisin hyvin iloinen.

V e l i V u o r e n h e i m o.

— H I K I Ä N J A T E R V A K O S K E N V Ä L I N E N V O I M A N S I I R T O J O H T O Valtioneuvosto on myöntänyt Koskivoimastomistolle oikeuden hankkia Hikiän ja Tervakosken tehdasalueen välistä voimansiirtojohtoa varten tarvittavat alueet jakkolunastustietä

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Kummitusauto

„Huimapää” Johnny Hines pääosssa, näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

OTAVAN AIKAKAUSLEHTIEN tilauksia vastaanottaa

Harry Heimonen.

Myytävänä:

TASALAN HUVILA ja siihen kuuluvat kaksi eri maa-palstaa, sekä ulkorakennukset ja sauna, myydään heti, myös ilman maita talven kuluessa pois siirrettäväksi. Lähempiä tietoja saa Nahkatehtaalta.

Tukinsahuu.

Pienempiä määriä otetaan sahattavaksi Tervakosken höyrysahalle. Tukit sahataan mikäli mahdollista siinä järjestyksessä kuin ne paikalle tuodaan. Sahatun tavaran poisvienti saa tapahtua ainoastaan työajalla ja näyttämällä tehtaan konttorin kuittaamaa laskua sahatusmaksujen suorittamisesta.

Ne tukit, joita ei ole ehditty sahata ennen helmikuun 1 p:ää, sahataan huhtikuussa, jonka johdosta asianomaisia kehoitetaan tuomaan tukkinsa sahalle mahdollisimman aikaisin.

Ilmoitus sahaamisesta tehtävä sahanhoitaja Holländerille.

Tervakosken Tehdas.

Vuokrattavana

Kamari- ja keittiö-huoneusto Tonttulasaa.

Ulla Wilén.

Tervakoskella, lokakuun 29 p 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 44.

LAUANTAINA 5 p:nä MARRASKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista :

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 16.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarrelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Merimieslähetyshuolaa vietetään Seurahuoneella huomenna kello 2 päivällä. Puhujina pastorit Toivo Winter ja Arvi K. Lehtonen. Juhlissa esitetään Pyhäinpäivän vesner, jonka on säveltänyt Leevi Mardetoja.

Kaikki tervetulleita!

KIITOS.

Pyydän vielä täten lausua sydämelliset kiitokseni tervakoskelaisille, jotka myöskin ennen poismuuttoani muistivat minua muistolahjalla, koska en ole enää tilaisuudessa jokaiselle mieskohtaisesti kiitostani lausumaan.

C. G. W r e d e.

— S p r i i t ä takavarikoi viime viikolla Tervakosken poliisi E. Manner Punkan läheisyydestä metsästä kokonaisuuta 110 ltr Varaston olivat löytäneet koulupojat ja tekivät siitä poliisille ilmoituksen, joka ennätti saada ne parempaan talteen.

Pyhäinpäivänä.

Luuk. 6:20—23.

Kristillinen kirkko on tahtonut säilyttää pyhien muiston viettämällä erityistä, heidän muistolleen omistettua päivää. Pyhiä on ollut maailmassa maailman alusta asti. Usein on näyttänyt niinkuin pyhät olisivat loppuneet. Mutta todellisuudessa ei ole asianlaita ollut niin. Jos pyhät loppuisivat, niin maailma lakkaisi olemasta. Pyhiä ihmisiä ei ole koskaan ollut suurissa joukoissa. Jumala on sirotellut omansa eri tahoille, jotta he vaikuttaisivat suolana ja valona ympäristönsään.

Me ihailimme Herran pyhiä ja uskomme, että he ovat onnellisia elässään ja kuollessaan. Jokainen haluaa olla onnellinen. Mutta useat tahtovat kulkea toista tietä kuin hurskaat ovat kulleet. Ihmisellä ja Jumalalla on eri käsitys onnen perusteista. Alussa merkityssä raamatun paikassa Jeesus valaisee onnellisuuskysymystä taivaan kannalta Onnellisena oleminen on siis mahdollista. Onni on sellaista, jonka voi saavuttaa ja säilyttää.

„Autuaita olette te köyhät”. Kun me pyrimme siihen, että tuntisimme itsemme hengellisesti rikkaiksi, niin Jeesus näyttää meille köyhän autuuden. Monet ovat maailmassa köyhiä, mutta hengessään ylpeitä. Paavali oli rikas hengellisissä, mutta piti itseänsä apostoleista halvimpana. Hän oli köyhänä onnellinen. Herra katsoo meidän puutteitamme. Jota köyhempi ja avuttomampi ihminen on sitä paremmin voi Jumala auttaa häntä. Jumala voi panna lahjansa vain tyhjiin astiaan. Hengessään köyhille Herra antaa valtakunnan. Jeesus antaa paljo. Hän antaa niinkuin kuningas antaa, sillä vain kuningas voi luovuttaa valtakunnan. He eivät ole onnellisia köyhyytensä tähden, vaan Jumalan antaman

lahjan tähden.

„Autuaita te, joiden nyt on nälkä”. Pyhät isoavat ja janoavat vanhurskautta. He tahtoisivat olla lähempänä Herraa, puhtaampia elämässään ja palavampia kristityitä. Vuodet eivät sammuta tätä nälkää. Vanha uskollinen kristitty valitti papilleen: „Minä, olen kovin surullinen, kun vanhentuessani huomaan tulevani yhä huonommaksi kristityksi”. Pappi vastasi: „Minulle käy samalla tavalla. Mutta asian laita on niin, että ruumiilliset silmämme vanhentuessamme himmenevät, mutta hengelliset silmämme kirkastuvat ja sentähden näemme selvemmin virheemme”. — Siihen nälkään on ravinto, elämän leipä, Jeesus Kristus. Ainoastaan „vieraalla maalla” voi kuolla nälkään, mutta ei kotona Isän hyvyyden keskellä.

„Autuaita te, jotka nyt itkette”. Jumalan lapsilla on tässä maailmassa niin ahtaita paikkoja, että he kulkevat itkien eteenpäin. Omät synnit tuovat murhetta. Maailman pahuus pusertaa kyneleet Jumalan lapsen sydäimestä. He kylvävät kallista siementä itkien. Työ on vaikeaa. „Ei mikään tee Jumalan lasten kasvoja kauniimmaksi kuin se, että he joka aamu pesevät ne kyneleillä”. „He saavat lohdutuksen”. Sateen jälestä tulee ihanin auringonpaiste. Auringon säteet muuttavat sadepisarat kristalleiksi. Niin muuttaa Jumalan lohdutus pyhien murheet. „Teidän murheenne muutetaan iloksi”.

Vihattuina autuaita. Maailma vihasi Kristusta ja hänen omansa saavat maailmalta saman osan, jos ovat uskollisia Herralleen. Kun Jeesus puhui tästä edeltäpäin, valaisi hän siten opetuslastensa tien. He tietävät vainoa saadessaan, ettei heille tapahdu mitään outoa. Se on ollut aina Herran omien osa. Mutta ahdistusten keskellä on katsottava ylöspäin. „Teidän palkkanne on suuri taivaissa”.

Pyhien pimein päivä on parempi kuin tämän maailman lasten valoisin päivä. Sentähden apostolit iloitsivat piestyinäkin, koska „olivat katsotut arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden”. — „Jos vaikka henkemme, osamme, onnemme He veisivät viekkaasti, jää meille kuitenkin Jumalan valtakunta”.

E. J. Hakala.

J. TEODOR KILPINEN
65:vuotias.

Ensi keskiviikkona, t. k. 9 päivänä täyttää hienovalssari J. Teodor Kilpinen Tervakoskella 65 vuotta. Kilpinen on Tervakosken lapsia, täällä syntynyt ja kasvanut ja tullut siis suorittaneeksi jo yli puolivuosisataisen työpäivän Tervakoski o/y palveluksessa. Kilpisen osalle tehtäessä on joutunut hienovalssarin vastuullinen tehtävä ja siinä onkin hän jo ennittänyt saavuttaa yli neljä vuosikymmentä; tämän vuoden aikana on hän siirtynyt Käsitehtaan hienovalssarin helpompaan mutta ei vähemmän vastuulliseen tehtävään.

Kylämme yleisiin rientoihin on hra Kilpinen ottanut osaa, ollut aikoinaan Osuuskauppaamme perustamassa ja nähdäänpä hän yhä vieläkin esim. Palokuntamme riveissä. Lehtemme pyytää lausua sydämellisen ennittelunsa nuortealle 65 vuotiaalle hänen merkkipäiväänsä.

— 60 VUOTTA täytti lokak. 30 p:nä Kustaa Mank Toivasta. Uutterana ja uskollisena työmiehenä on hän palvelut Toivan kartanossa 50 vuotta ja on sillä ajalla ahertanut asuntonsa ympärille kauniin puutarhan. Yhä edelleen toimii hän kartanon töissä joka päivä. Toivomme hänelle terveyttä yhä edelleen jatkaa tointaan.

Reserviin ja I luokan nostoväkeen määrätty sotilaspalveluksensa suorittaneet paikkakuntalaiset voivat jättää sotilaspassin uudistusta varten tänään tai viimeistään huomenna allekirjoittaneelle, joka vie ne piirin nimismiehelle. Näin vapautuu asianomaiset velvollisuudesta käydä itse Turengissa niitä jättämästä.

Einar Manner.

ILMOITUKSIA.

KAPPA- ja LENINKI-
ompelua

ottaa edelleen vastaan Tonttula-huvilassa
Sanni Aspegrén.

Kutomatyötä

vastaan otetaan Rauhalassa Jokisen
luona tekijän ja teettäjän aineesta.

Hilja Kari.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.

Saapunut:

TALVILAKKEJA,

VILLAPAITOJA,

VILLASIA LAAMAPAITOJA,

VILLATAKKEJA,

TRIKOOPAITOJA ja HOUSUJA,

FLANELLIPAITOJA ja ALUSHOUSUJA

EDUSTAPAITOJA,

KÄSINEITÄ,

FLANELLI- ja VILLAKANKAITA,

SARKOJA,

KRAVATTEJA ja RUSETTEJA,

PÄÄRYNÖITÄ,

OMENIA,

JUUSTOA,

MARJAMEHUJA.

Kiiltosilitystä

vastaan otetaan Napialan Uudessatalossa

Kunnioittain

Hilma Pöyhönen.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Nibelungen-laulu.

Ensimmäinen sarja.

SIEGFRIED

7 laulua.

näytetään lauantaina ja sunnuntaina
kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—.

— Papisto. Kurun kirkkoherran apulainen V. Eloheimo on määrätty Janakkalan kirkkoherran apulaiseksi.

Janakkalan papisto on määrätty oman tehtävänsä ohella avustamaan Riihimäen kirkkoherraa V. K. Kuulialaa tämän virkatehtävissä t. k. 15 p:tä lukien 1 kk. aikana.

— Terveystenhoitolautakunta. Uuden vuoden 1928 alusta voimaan astuvan terveydenhoitolain säädösten mukaan päätettiin Janakkalan kuntaan asettaa kuusimielinen terveydenhoitolautakunta, johon kuuluvat kunnallislääkäri, kunnaneläinlääkäri ja kunnallislautakunnan puheenjohtaja sekä lisäksi valittiin kirvesmies Kalle Koskinen, maanviljelijä K. V. Lundell ja työnjohtaja J. Sillantie sekä viimeksimainittujen varamieheksi liikkeenhoitaja Pekka Miikkulainen, maanviljelijä Altti Paturi ja nahkuri Aatu Mäkelä.

Kunta jaetaan neljäentoista terveydenhoitopiiriin kansakoulupiiriin mukaan ja valitaan jokaiseen piiriin kolme terveystarkastajaa sitten kun asetettu terveydenhoitolautakunta on ehdollepanon toimittanut.

Lotat.

Tavanmukainen kokous maanantaina 7/11 kello 7 illalla.

Puheenjohtaja.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 45.

LAUANTAINA 12 p:nä MARRASKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikerän 10.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-demuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

Lihtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8.39, 10.58, 4.04 6.30, & 8.53. Pohjoiseen päin: kello 7.06, 10.59, 5.09, 7.02, & 8.52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Maanjako-oikeuden istunto Tervakoskella.

Triistaina Tervakoskella pidetyssä maanjako-oikeuden istunnossa haki Toivo Valtonen itsenäiseksi Janakkalan Napialan kylässä olevalla Fredriika Eskolan maalla noin 4—500 metrin päässä talosta sijaitsevaa n. 30 aarin suuruisia maapalstaa. Tilanomistaja vastusti anomusta sillä perusteella, että itsenäiseksi aiottu pusta on liian lähellä päätilaa ja keskelä sen viljelyksiä. Maanjako-oikeus hykäs anomuksen ja päätti, että Valtoselle on annettava vastaavansuuruinen valmiiksi raivattu maa-ala, jonne rakennukset siirretään tilanomistajan kustannuksella, noin 7 km. päässä talosta olevassa Hallakorvesta. Päätöksestä ilmoitettiin tyytymättömyyttä molemmiin puolin.

Maanjako-oikeus, jonka puheenjohtajana toimi tuomari L. Pentti ja jäseninä olivat maanmittausinsinööri P. Kulhila

Valtiollisia mietteitä.

Suomen tasavallan valtiosääntö takaa ja turvaa kansalaiselle arvokkaita oikeuksia. Se rauhoittaa yksilölle toimintapiiriin, jossa toimi voi vapaasti tahtonsa ja omantuntonsa mukaan määrätä olonsa ja suhtautumisensa. Näin ei aina ole ollut asianlaita, vaan kansalaisten oikeudet sellaisena kuin ne nykyajan kansanvaltaisessa valtiossa ilmenevät ovat saavutetut pitkäaikaisten taistelujen tuloksena.

Erittäin tärkeä oikeus valtion kansalaisella on äänioikeus, jota käyttäen hän ottaa osaa kansantahdon, valtiotahdon muodostamiseen. Meillä on voimassa kansavaltio (ei luokkavaltio); kansakunta kokonaisuudessa on julkisen vallan lähde ja

sekä tilanomistajat J. J. Joensuu ja M. Jussila käsitteli seuraavana päivänä joukko valituksia, jotka Janakkalassa asuvat maanomistajat olivat jättäneet maanjako-oikeuteen, ja joiden maa asutuslain perusteella oli pakkolunastuksen alaisena.

Aikaisemmin jutussa syntyneet asiapaperit esitettiin ja maanomistajalle annettiin tilaisuus kannettaan kehittämään.

Asutushallitusta edusti asutustarkastaja Yrjö Lantto, joka lyhyesti vastasi maanomistajien valituskirjelmiin ja pidätti Asutushallitukselle oikeutta vastedes tarkemmin vastata näihin valituskirjelmiin. Janakkalan asutuslautakuntaa edusti lautakunnan puheenjohtaja opettaja Antton H. J. Salovaara.

Asioitten käsittelyn lopetettua päätti maanjako-oikeus tarkastaa luovutettaviksi määrättyjä alueita, jossa toimessa viipyivät pari päivää.

Tämän jälkeen pidetään uusi kokous, josta aikanaan kuulutetaan. Asiat ratkaistaan lopullisesti luultavasti vasta ensi keväänä.

perustus, se on liikkeelle paneva voima. Onhan näin ollen selvää, ettei kansalainen meillä ole pelkkä valtioruumiin nika-ma joka liikkuu, kun sitä liikutetaan, vaan hän on tahtova, itsenäisesti suhtautuva, vapaasti harkitseva yksilö, jolla on erinomainen arvo sinänsä valtion kannattajana.

Mutta jos kerta kaikilla on oikeudet, niin on myös kaikilla yhteinen vastuu, jota ei voi väistää. Kansalaisten on herättävä kansalliseen ja valtakunnalliseen tietoisuuteen, oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa oikein ymmärtämiseen. Harrastus valtakunnan yhteisiin asioihin on saatava yleiseksi. Isänmaa odottaa, että jokainen herää elävään tietoisuuteen tehtävänsä todellisesta arvosta tasavallan kansalaisena, että kukaan ei pidä isänmaataan saaliina, vaan harrastaa kaikessa oikeutta ja kohtuutta yhteiseksi hyväksi.

E. A. L.

Itse opiskeleminen.

Kukapa ei olisi kiinnittänyt huomiota siihen suureen oppilastulvaan, mikä meilläkin on viime aikoina oppikouluissa ollut. Ja moni on varmaan koettanut keksiä siihen syytä. Mutta siihen on tuskin olemassa muuta kuin yksi selitys. Ihmiset valveutuvat, sivistyksen arvo on tullut tunnetuksi ja vanhemmat panevat lapsensa kouluun, jotta elämisen ehdot tulisivat heille helpommiksi.

Siksi sinre pyritään, siksi tehdään uhrauksia nousevan polven hyväksi. Mutta harvat kuitenkin ovat tilaisuudessa saamaan lapsensa oppikouluun, ja sivistyksen tavoittelu sitä tietä tulee edelleen olemaan vähemmistön osana. Tämän johdosta on varmaan monikin tuntenut mielenkatkeruutta, ja niinpä kuuleekin usein huomautettavan että kyllä köyhästäkin herra tulisi jos se vaan koulun penkille pääsisi.

Mutta monikaan ei ole tullut ajatelleeksi, että miltei jokaisella on ainakin

jonkun verran tilaisuutta opiskella ominpäin. Ja vielä harvemmin huomataan, että ominpäin opiskellen voidaan päästä kyllä sangen pitkällekin, minkä hyvin monet omalla esimerkillään ovat näyttäneet todeksi.

Ominpäin opiskelijan päämääränä ei kuitenkaan tarvitse olla tiedon huippusaavutusten tavoittelemisen, mitkä loppujen lopuksi ovatkin vain perin harvojen voitettavissa. Mutta käytännöllisten tietojen hankkiminen toimeentulon helpottamiseksi, siinä tehtävä, mikä kuuluu jokaiselle ja minkä pitäisi olla kaikkein velvollisuus. Olkoonpa henkilö antautunut mille kunnialliselle alalle tahansa, niin ammattitiedon hankkiminen on hänelle tärkeää. Ei löydy tehtävää, jossa tieto olisi taakaksi, ja kaikissa oloissa on luonnollista, että mitä pitemmälle työntekijä on tehtävässään kehittynyt, sitä helpommin ovat toimeentulovaikkeudet hänen voitettavissaan.

„Tunne oma alasi ja harjoittele työsi niin, että pystyt sen suorittamaan yhtä hyvin kuin ken tahansa”, siinä jokaisen opittava tunnuslause. Kun tätä näkökantaa seuraten lähdetään pyrkimään ylöspäin, niin joudutaan varmoin tuloksiin ja „elämän taakka” käy helpommaksi kantaa. Sen ovat saaneet nähdä kaikki, jotka tosi mielessä ovat edistymään pyrkineet.

On kuitenkin muistettava, että ominpäin opiskeleminen ilman johtoa käy vaikeaksi. Jo pelkkä lukeminen sinänsä merkitsee kyllä sivistystason kohottamista, mutta parhaat tulokset saavutetaan kuitenkin johdonmukaisesti keskittämällä opiskelu omaan ammattiin. Ja hyvä on muistaa, että alallaan kuuluvat oppikurssit ovat tavattoman tärkeitä opastamassa opiskelijaa oikeaan suuntaan.

Ammattitietojen hankkiminen lueskelun avulla on jokaisen saavutettavissa, mutta kenenkään ei pidä luulla, että ilman omakohtaista opiskelua saavutettaisiin elämässä mitään suurempaa menestystä. Kaikki jotka jotain ovat voittaneet, ovat saaneet paljon hiljaisuudessa työskennellä tietojensa kartuttamiseksi.

Ei voida liiaksi tehostaa ammattikirjallisuuden tuntemisen tärkeyttä. Se avaa tien ylöspäin ja on varmin keino saavutuksiin pyrittäessä. Mutta lueskelemisesta puhuttaessa emme saa kuitenkaan unohtaa, ettei opiskeleminen merkitse vain yksinomaan käytännöllisen tiedon ja taidon hankkimista. Käytäntöön soveltuvan tiedon hankkiminen on tärkeää, mutta sen rinnalle voimme vielä asettaa hyvän kaunokirjallisuuden lueskelemisen. Henkilö, joka ei ole kaunokirjallisuutta tutkiskellut, ei voi edes aavistaa, minkälaisia aarteita hyvä kirja kätkee sisäänsä. Kaunokirjallisuus on taidetta, jossa lopultakin piilee elämän kirkkaimmat arvot. Sitä lueskelemalla päästään kosketuksiin maamme ja koko maailman jalompien henkien kanssa.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT Nibelungen-laulu.

Toinen sarja.

KRIEMHILDIN KOSTO

7 laulua.

näytetään lauantaina ja sunnuntaina
kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—.

Tervakosken Klubin

JÄSENMAKSU,

viimeinen neljännes, kannetaan

tänään klo. 1/2 6 ill. Seurahuoneella.

Johtokunta

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.
on suljettuna 15 p. marrask.
myymälän tavarain järjestämisen takia,
josta täten arv. yleisölle ilmoitetaan.

Tervakoskella 11/11. - 27.

Hallitus.

TERVAKOSKEN

OSUUSKAUPPA r.l.

S a a p u n u t:

OMENIA,

JUUSTOA,

SARKOJA,

KÄSINEITÄ,

PÄÄRYNÖITÄ,

MARJAMEHUJA,

VILLAPAITOJA,

VILLATAKKEJA,

TALVILAKKEJA,

EDUSTAPAITOJA,

VILLASIA LAAMAPAITOJA,

KRAVATTEJA ja RUSETTEJA,

TRIKOOPAITOJA ja HOUSUJA,

FLANELLI- ja VILLAKANKAITA,

FLANELLIPAITOJA ja ALUSHOUSUJA

KUNNALLISTAKSOITUSPERUSTEET JANAKKALASSA.

Janakkalan taksotuslautakunnan viime kokouksessa valittiin taksotuslautakunnan puheenjohtajaksi Huugo Siltanen ja varapuheenjohtajaksi Kustaa Ylöstalo.

V. 1927 maatalouskiinteistöjen taksotusperusteihin nähden määrättiin viljellyn maan ja luonnon niityn suhteen kunta edelleenkin 3 vyöhykkeeseen, kuten aikaisempinakin vuosina. Samoin metsämaahan nähden kunta päätettiin pitää kahtena vyöhykkeenä, myös entisen vyöhykejaon mukaan. Verotettavana tulona määrättiin viljellystä maasta, 1. vyöhykkeessä 1. l. 800 mk., 2. l. 725 mk., 3. l. 650 mk. 2. vyöhykkeessä 1. l. 725 mk., 2. l. 650 mk., 3. l. 570 mk. 3. vyöhykkeessä 1. l. 650 mk., 2. l. 575 mk., 3. l. 500 mk. Luonnon niitty 1. vyöhyke 450 mk., 2. l. 375 mk., 3. l. 300 mk. 2. vyöhyke 1. l. 400 mk., 2. l. 325 mk. ja 3. l. 250 mk. 3. vyöhyke 1. l. 350 mk., 2. l. 275 mk. ja 3. l. 200 mk. Puukuutiometrin raha-arvoksi määrättiin 1. vyöhykkeessä 40 mk., 2. vyöhykkeessä 35 mk. ja metsän lisäkasvuksi 1. l. 4, 2. l. 3, 3. l. 2, 4. l. 1 ja 5. l. 0,5 kuutiometriä hehtaarilta ja metsän tuotoksi 1. vyöhykkeessä 1. l. 160 mk., 2. l. 120 mk., 3. l. 80 mk., 4. l. 40 mk. ja 5. l. 20 mk. 2. vyöhykkeessä 1. l. 140 mk., 2. l. 105 mk. 3. l. 70 mk., 4. l. 35 mk. ja 5. l. 17:50. Maaherralle tehtävistä mahdollisista valituksista selitystä antamaan valittiin Huugo Siltanen ja Otto Marttila.

— Tervakosken Osuuskaupan lokak. myynti oli Smk. 230,485.55.

Suojeluskunta!

Koska "perjantai-harjoitukset" viime aikoina sattuneesta syystä siirtyivät, ilmoitan, että seuraava harjoitus on t.k. 18 p:nä klo 1/2 7 ill.

Paikallispäällikkö.

SUOMEN URHEILULEHDEN
tilauksia vastaan ottaa vuodelle 1928.

A. Sinivuori.

Huom! Olympialaisvuosi.

Tervakoskella, marraskuun 12 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 46.

LAUANTAINA 19 p:nä MARRASKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikerän 30.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoina joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoina joka päivä.

— Sokeain päiviä vietetään maassamme tänä vuonna t. k. 23 — 27 p:nä, jolloin myydään 1 markan maksavia „sokeain kukkia.“ Varat käytetään kirjojen sekä muiden sivistysvälineiden hankkimiseksi.

Pyydetään paikkakuntalaisia hyväntahtoisesti ostamaan näitä kukkia tuottaakseen siten iloa ja valoa elämän kovaosaisille

— Osuuskauppa on laajenuksen jälkeen nyt lopullisesti valmiina. Liike oli suljettuna viime tiistaina lopullista järjestelyä varten. Myymälä tekee uudessa asussaan tilavan ja hauskan vaikutuksen. Erikoisesti herättää huomiota ruokatarvapuoli marmorikaappeineen ja pöytineen. Myymälä on vielä varustettu uusilla kattolampuilla, jotka levittävät tasaisen valon.

Nyt on osuuskaupalla tilaisuus yhä monipuolistuttaa varastoaan ja jäsenistöllä yhä tiukemmin keskittää ostoksensa sinne.

OPETTAJA

Ina Östdahl.

N. 50 vuotta sitten, jolloin koulume ei ollut vielä varsinaiseksi kansakouluksi muodostettu — tähän tapahtui vasta v. 1888 — toimi täällä opettaja Ina Östdahl. Koska monet vanhemmat paikkakuntalaiset vielä hänet hyvin muistavat, lienee paikallaan esittää tässä nimimerkki A - K. R:n Naisten Äänen viime numerossa hänestä julkaista seuraava kuvaus:

„Sateisena, aamusta saakka hämäränä syyspäivänä saavuin vuokra-autossa Kalvolan Taljalan kansakouluun. Mieli oli alakuloinen, kuten se aina edellisen illan rasitusten ja lisäksi kolkossa, lämmittämättömässä kievarihuoneessa huonosti nukutun yön jälkeen pakostakin pyrkii olemaan. — Mutta enpä uskonut saavani melkeälle mielialalleni sellaista lääkettä, kuin Taljalassa sain. Löysin siellä löytöni viimeisen elossa olevan Jyväskylän seminaarista pääseistä ensimmäisistä opettajista. En aluksi osanut uskoa silmiäni enkä korviani! Todella, niinkö nuori on suomalainen kansansivistys ja suomalainen kansakoulu! Ei saa eikä voikaan siltä kohtuudella vielä paljon odottaa, eikä vaatia!

Ensimmäisen opettajapolven viimeinen edustaja, 92-vuotias Ina Östdahl, on edessäni ilmielävänä, reippaana, siroliikkeisenä, elämän ja sen kohtaloiden kirkastamana! Maailman politiikka ja suuret kansanliikkeet, sota ja rauha, kansallinen sekä yhteiskunnallinen elämä ja etenkin siveellinen tilanne askarruttavat hänen ajatustaan Hän iloitsee hyvän ja toden voitoista, suree tappioista. Seuraa mielenkiinnolla sanomalehdistä eduskuntatyötä ja on selvillä jokaisen kunnan kansalaisen velvollisuuksista ja tehtävistä esim. nykyisessä raittiustilanteessa. On

mielipiteissään vapaamielinen, avartunut ja kaiken alta paistaa loppujen lopuksi intomielinen, korkeasta kutsumuksestaan tietoinen, uhrimielinen kansan kasvattaja. Kun vertaan häneen meitä nykypäivien saman tien kulkijoita, nousee häpeän puna poskilleni.

Millaisissa oloissa ne ensimmäiset alkoivat työnsä! Oli puussa pohjat, petäjässä liisteet! Ei ollut oppikirjoja, ei taroituksen mukaisia kouluhuoneustoja, havaintovälineistä puhumattakaan. Mutta heillä oli uskoa ja aatteellista innostusta, joka auttoi vaikeudet voittamaan. Oli intelligenssiä ja oli oikeata tehtävän oivaltamista, jonka oli määrä ulottua ulkopuolelle lain kirjaimen ja tavallisten virallisten tehtävien. Ja silloin ehdittiin ja jaksettiin myös, vaikkei kansan opettaja silloinkaan — enempi kuin nytkään — istunut „lihapatojen“ ääressä. — Kun puhuin tästä Ina Östdahlin kanssa, sanoi hän: Silloin alussa oli työtä niin paljon ja meitä tekijöitä harvassa. Saattoi niin olla, mutta puutettahan valitetaan nykyäänkin.

Ina Östdahl asuu siskonsa luona, josta 60-vuotiaasta Taljalan opettajasta jo huhu edeltäkisin kertoi että hän on Kalvolan nuorin ja pirtein opettaja. —

Henkisesti rikastuneena, ututta uskoa elämän kohottaviin ja rikastuttaviin voimiin saaneena ja enemmän työtarmoisenä kuin olin tullessani, jätin Taljalan ja sen nuorekkaan, tehtävässään täyttä ja totta tehneen sisarusparin ja siirsin tapaamisemme matkamuistoihini, joihin mielelläni usein työvoimaa ja uskoa haki en palaan. — — — ”

— HOPEAHÄITÄÄN vietti t. k. 15 p:nä työnjohtaja Rikh. H e l l e ja vaimonsa Bertta, o. s. Aaltonen, Tervakoskella.

Elokuvanäyttämöt.

Tampereen kaamean onnettomuuden jälkeen on valtion puolelta ryhdytty tarkastamaan maan elokuvanäytämöitä. Tervakoskellakin kävi viime keskiviikkona pitäjän nimismies ja valtuuston puheenjohtaja pitämässä tarkastusta.

Omasta aloitteestaan ryhtyi Yhtiö heti onnettomuuden jälkeen toimenpiteisiin yleisön turvallisuuden aikaansaamiseksi. Seuramme parvekkeelta, joka kuten muutkin parvekkeet, oli katsottava vaarallisimmaksi, avattiin ovia näyttämön puolelle, josta portaat johtavat Seuran kummallakin puolella oleviin uloskäytäviin. Nuorakatapuita asetettiin parvekkeelle, jotta niitä myöten pääsee saliin. Elokuvain konehuone, joka on sisäpuolelta rautapeltillä varustettuna, vastanee vaatimuksia, mutta sen tähytys- ja näyttämisreijät varustettiin rautaluukuilla, jotka sprinklerluukoilla varustettuna, itsestään sulkeutuvat lämmön noustessa määrärajan yli. Konehuoneen ovi laitettiin itsesulkeväksi ja jotta pimeys ei vallitsisi konehuoneen syttyessä tuleen, on salin uloskäytävän oven viereen asetettu katkaisija, josta ovimies tahi joku muu lähellä oleva saa viritetyksi valoa katsomoon.

Kun otetaan huomioon, että salista pääsee viiden varsinaisen oven kautta poistumaan ja sitä paitsi on yhdeksän suurta ikkunaa, joista ei ole kuin kolmatta metriä maahan ja parvekkeelta pääsee neljästä ovesta, niin on katsottava että Tervakosken yleisö voi turvallisesti istua elokuva-teatterissaan.

HARVINAINEN ONNETTOMUUS.

Viime tiistai-yönä keskiviikkona vastaan sattui Tervakosken lumppuosastolla harvinainen onnettomuus. Eräs akkuna oli jäänyt vähän auki ja yksi sprinklersputkista oli jäänyt ja halennut. Silloin alkoi vesi virrata erään lajitellun lumppuvaraston päälle ja siitä leviten koko laajan valmiin lumpun varastoon kostutuksen varastosäiliöiden pohjakerrokset. Putken halkeaminen oli tapahtunut klo 11 jälkeen illalla ja vasta aamulla puoli 7 töiden alettua se huomattiin. Hälytyskello oli kyllä ilmoittanut vuodon olemassaolon, mutta kun sprinklerslaitos on ollut juuri korjausten alaisena, oli asianomainen henkilö keskeyttänyt hälytys-

laitteen otaksuen hälytyksen jostain satunnaisesta häiriöstä lähteneeksi, koska hän ei vuotoa löytänyt, se kun tapahtui noin 6-7 mt. korkean lumppuvaraston päällä. Vettä oli ennättänyt kerääntyä noin 10-15 cm. koko kerrokseen.

Lumppuja kastui suuret määrät ja tuottaa niiden kuivattaminen ja muuttaminen suuria kustannuksia.

Luistelu.

Talviurheilun jaloimpia muotoja on ehdottomasti luistelu. Näin maaseutuoloissa jää aika tämän urheilumuodon harjoittamiseen sangen rajoitetuksi. Syksyn lumettomat pakkaset antavat sille miltei ainoat mahdollisuudet. Meillä täällä Tervakoskella ei joka vuosi ole ollut talven kestävää luistinrataa, mutta syksy antaa sen muutaman rajoitetun viikon.

Jokainen tuntee nuoruudessaan sen tunteen, jonka saa silloin kun saa terästä jalkojensa alle. Kiittää, kiittää, se on ainoa ajatus. Nyt on juuri se aika, jolloin se ajatus saa vallata mielen. Mutta nyt on myöskin se aika, jolloin toinenkin ajatus täytyisi tulla esille:

V a r o a h e i k k o a j ä ä t ä !

Jokemme, luistelu-urheilumme harjoittajain mielipaikka, on yhä edelleen avoinna. Se voi saada joku kaunis pyhäaamu jääpeitteensä. Mutta sitä on varottava. Saamme juuri tähän aikaan lukea lehdistä tavan takaa, että varokaa heikkoo jäätä!

Nyt on juuri se aika, jolloin tämän kehoituksen ei pitäisi kuulua kuuroille korville. „Varokaa heikkoo jäätä” on miltei seisovana otsikkona jokapäiväisissä lehdissämme. Mekin alleviivaamme sen. Luistelu on nuorelle väelle mitä mieluisin urheilu, mutta silti ei saa unohtaa, että nuori jääpeite joellamme ei ole luotettavissa.

Urheilu jäällämme ei ole urheilua, ellei sitä saa harjoittaa unohtaen kaiken muun. Mutta unohtaa ei saa koskaan syksyisen jään petollisuutta.

Siis nuori polvi! Luistimet jalkaan vaan, mutta varovaisuutta vain, ja silloin on luistelu-urheilu maailman suurenmoisinta huvia.

ILMOITUKSIA.

Hosianna-kuoro

harjoitus huomenna klo 12 p.
Vanhat ja uudet jäsenet tervetulleet.

Johtaja.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Kadonnut maailma

pääosissa Bessie Love ja Lewis Stone,
näytetään lauantaina ja sunnuntaina
kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—.

TERVAKOSKEN

OSUUSKAUPPA r.i.

S a a p u n u t :

OMENIA,
JUUSTOA,
SARKOJA,
KÄSINEITÄ,
PÄÄRYNÖITÄ,
MARJAMEHUJA,
VILLAPAITOJA,
VILLATAKKEJA,
TALVILAKKEJA,
EDUSTAPAITOJA,
VILLASIA LAAMAPAITOJA,
KRAVATTEJA ja RUSETTEJA,
TRIKOOPAITOJA ja HOUSUJA,
FLANELLI- ja VILLAKANKAITA,
FLANELLIPAITOJA ja ALUSHOUSUJA

— Reservivänrikeiksi on nimitetty reserviupseeritutkinnon ja asevelvollisuutensa vakinaisessa väessä suorittaneet m. m. alikersantti Leevi Aksel S y r j ä n e n Tervakoskelta.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA 26 p:nä MARRASKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2½0 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 30.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus pidetään Seurahuoneella huomenna, t. k. 27 p:nä, saarnaa pastori E l o n h e i m o.

— A v i o l i i t t o o n vihitään huomenna nti Margareta Frey Eversti Hugo Freyn tytär Sortavalasta ja ins. Zachris W a l m a r i Tervakoskelta.

— RIIHIMÄEN SANOMAT ilmestyy tänään laajennettuna Tervakosken erikoisnumerona, jossa on runsaasti kirjoituksia ja kuvia Tervakosken oloista.

— A m m a t t i t a r k a s t a j a t neiti K. Bergroth ja insinööri A. Hall kävivät viime torstaina tarkastamassa Tervakosken tehdasta.

K. J. N. Alén.

80 vuotias.

Huomenna täyttää 80 vuotta mies, jonka nimeä vielä nytkin, vaikka hän jo on ollut poissa Tervakoskelta yli neljännesvuosisadan, monasti kuulee mainittavan. Herra Alén tuli Tervakoskelle korjauspajaan työhön vähän yli 20 vuoden vanhana, mutta kyvyllään ja tarmollaan sai hän siellä jo vuoden kuluttua johtavan aseman. Yli kolme vuosikymmentä käsittävällä toimiajallaan remonttimestarina on hän lujasti painanut nimensä kiinni Tervakosken tehtaan teolliseen elämään. Koko hänen toimiaikansa oli tehtaalla uudistusten ja laajennusten aikaa ja kaikkea oli hra Alén suunnittelemassa ja järjestelemässä. Kun muistaa hänen juhlallisen olemuksensa, sirkkeli napinreissä, rasvassa ja liassa kiireestä kantapäähän, ryömivän ahtaimmissakin sopukoissa aina siellä, missä oli jotakin korjattavaa, ei näkyä hevillä unohtaa. Tuli kirouksia pitkät rivit mutta aina tuli myöskin nopea ja hyvä korjaus.

Yksityisihmisenä oli hra Alén mitä herttaisain ja huumoria täynnä oleva seuramies. Tässä lehdessä kirjoitti kerran tunnettu nimimerkki L.W. hra Alén'ista m.m. „Niiden, jotka eivät tunteneet tätä ter-

vettä ja voimakasta miestä, on vaikea saada oikeaa käsitystä siitä, mistä merkityksestä Tervakoskelle Alénin personalisuus oli, sekä ihmisenä että työntekijänä. Monttööri Alén oli päänsä puolesta tavallista lahjakkaampi ja yhtä runsaasti oli hän varustettu sydämen puolesta, oman kadehdittavan suuren annoksen huumoria, joka aina auttoi häntä kaikkien elämän vaikeuksien yli.

Alén oli monttöörinä käytännöllinen, neuvokas, nopea ja väkevä — työtoverina tasainen, hyvä ja auttavainen. Hän teki työnsä, tanssi, joi, kalasti ja metsästi — kaikki samalla innolla.

Alén oli aina harvinaisen hienotunteinen ja tahdikas huolimatta usein karkeasta pilastaan. Luonnolle ja sen elämälle avonaisella mielellään oli Alén oivalinen metsästys- ja kalastustoveri”.

Vuosisadan vaihteessa muutti hra Alén pois Tervakoskelta saatuaan suuren perinnön, jolla osti Kanungin kartanon Hattulassa. Tätä muutamia vuosia pidettyään myi hän sen ja osti talon Hämeenlinnassa. Vanhuutensa rauhallisia päiviä hän kumminkin siirtyi viettämään ostettuaan „Korholan” puutarhatilan lähellä Harjun asemaa, jossa vieläkin on.

Tervakosken Kaiku pyytää korkean iän saavuttaneelle entiselle tervakoskelaistalle lausua kunnioittavimman onnitte-lunsa ja toivottaen rauhallista ja leppoisaa elämän iltaa.

K. Emil Nyman

40:vuotias.

Tänään täyttää 40 vuotta varastokirjanpitäjä K. Emil Nyman Tervakoskella. Herra Nyman on ollut Tervakoskella vasta kuusi vuotta, mutta sillä ajalla on hän kiinteästi ottanut osaa pai-

kallisiin rientoihin. Erittäinkin on suoje-
luskuntatyö vallankin viimeisinä vuosina
saanut hänen palavan innostuksensa osak-
seen. Voidaan empimättä sanoa, että
herra Nyman mieskohtaisella työllään
jokaisen suojeluskuntalaisen luona hankki
suoje-luskunnallemme Piirin ampumakirja-
kiertopalkinnon. Kuuluen Suojeluskunnan
esikuntaan ja toimien ampumatoimikunnan
puheenjohtajana, on hänellä muutenkin
Suojeluskunnassa keskeinen asema. Jokai-
nen myöskin muistaa hänen toimintansa
oman Kansantanhujoukkueen pystyyn
saamiseksi. Sen tuottamalla iltamatuloilla
ja vierailumatkoilla hankki hän suoje-lus-
kunnalle komean kiertopalkinnon: tasoit-
tusammuntakilven.

Tervakosken Osuuskaupan hallituk-
seen on herra Nyman kuulunut kolme
vuotta ja on hänen asiantuntemuksensa
liike-elämässä ollut siellä suureksi hyö-
dyksi.

Lehtemme pyytää lausua lämpimän
onnittelunsa tälle tarmon ja toimen mie-
helle hänen 40:vuotispäivänään.

KAAMEA KAKSOISITSEMURHA VÄHIKKÄLÄN SOKSOSSA.

Viime tiistaiamuna tapahtui Vähik-
kälän Sokson talossa kaame kaksoisitsemurha.
Soksoissa on tämän kuun alusta
lähtien ollut palveluksessa 21-vuotias,
Multialta kotoisin oleva palvelijatar Aino
Laurila. Hän on pitänyt seuraa Hattulan
Pelkolasta kotoisin olevan sekatyömies
Kalle Saarisen kanssa. Saarinen oli viime
lauantaina ilmaantunut Vähikkälään ja
viettänyt kolme iltaa edellämämainitun Aino
Laurilan seurassa. Maanantai-iltana oli
Saarinen sitten jäänyt tytön luo talon
keittiöön, missä tyttö on nukkunut. Aa-
mulla klo 1/25 aikaan kuulivat talonväki
keittiöstä neljä laukausta. Kun talossa
olleet henkilöt riensivät paikalle, löysivät
he Saarisen makaamassa Aino Laurilan
sängyssä henkitoreissaan ja hänen vieres-
sään Aino Laurilan kuolleena. Asiasta
ilmoitettiin heti nimismiehelle ja kunnan-
lääkärille, jotka riensivät paikalle. Lääkä-
ri totesi, että Laurila oli kuollut, mutta
että Saarisessa oli vielä vähäisiä elon-
merkkejä, mutta kuoli hänkin jonkun
tunnin kuluttua. Nimismiehen toimitta-
missa tutkimuksissa on Saariselta tavattu
savukelaafikko, mihin on kirjoitettu:
„Aino Laurila ja Kalle Saarinen ovat
päättäneet lähteä yhdessä maailmasta
joka tapahtuu itsemurhalla. Siis lausum-
me tässä kaikille jäähyväiset. Hyvästi
toivoo Aino ja Kalle”.

Sekä Saarinen että Laurila olivat
kumpikin naimattomia, Saarinen 25 v.
ikäinen.

HUOM!

Vaatetusliikettä Napialan Uudessa talossa suositellaan
arv. yleisölle.

Naisten

HATTUJA
LENINKEJÄ
KAPPOJA
VILLATAKKIA
JA LYHYTTAVARAA y. m.

Miesten

POMPPIA
HOUSUJA
LAKKIA
VILLAPAITOJA
JA LYHYTTAVARAA y. m.

H u o m ! Naisten hattuja korjataan, sekä uusia tilauksia
vastaan otetaan.

Kunnioittaen
ARTTURI ARO.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Prinssin tanssijatar

pääosissa: Lucy Doraine ja Willy Fritsch,
näytetään lauant. ja sunnunt. klo 7 ill.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa,
muilta 6:—.

Lottia pyydetään saapumaan
Seuran ruokasaliin ensi perjantaina kello
1/29. Kaikkien läsnäolo toivottava.

Puheenjohtaja.

Huutokauppa.

Julkisella vapaaehtoisella huutokau-
palla myydään joulukuun 8 p:nä kello 10
a. p. Tervakosken kartanon p a j a n
l u o n a insinöörin rouva Degermannille
kuuluvaa irtainta omaisuutta, huoneka-
luja, puutarhapöytiä, sohvia ja tuolia,
neljän hengen puutarhakeinu, astioita,
höyläpenkki, kaksi ajelurekeä y. m. tava-
raa.

H u o m ! Huudot on paikalla maksettava.

Tervakoskella 26 p. marrask. 1927.

Toimitsija.

Marraskuun 27 p:nä alotan säännöl-
liset kulkuvuorot autolla Tervakoskelta
Ryttylään. Lähdän joka päivä Terva-
koskelta 10,30 ap. ja 4,40. 6. 8,30 ip.

Käyn tilauksesta kotoa hakemassa.

Yrjö Mäkinen.

Suojeluskunta.

Harjoitus perjantaina 2/12 klo. 1/2 7.
Tärkeitä kysymyksiä. Jokaisen läs-
näolo toivottava.

Paikallispäällikkö.

Hämeen Sanomain

tilauksia v. 1928 ottaa vastaan allekir-
joittanut. Uudet tilaajat saavat
lehden jo tämän vuoden joulukuun alusta,
jos tilaus sitä ennen tehdään.

Emil Jokinen.

Huutokauppa.

Huomenna, t.k. 27 p:nä klo 4 iltap.
myydään huutokaupalla allekirjoittaneen
asunnolla huonekaluja ja taloustavaraa.
Isommista huudoista 1 kk. maksuaika.

Aug. Salo.

Tervakoskella, marraskuun 26 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 48.

LAUANTAINA 3 p:nä JOULUKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 14.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39, 10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin: kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Itsenäisyypäivän vietto Tervakoskella

Ensi tiistaina jouluk. 6 p:nä vietetään Tervakoskella Suomen itsenäiseksi julistautumisen 10:vuotis päivää.

Juhla alkaa Seurahuoneella kello 1/2 7 ill. ja on siinä ohjelmassa torvisoittoa, tervehdyssanat, lippulaulu ja 3:näytöksinen voimakas isänmaallinen näytelmäkapale. Juhla päättyy Maamme lauluun.

Tilaisuuteen on kaikilla vapaa pääsy.

ITSENÄISYYS LIPUTUS. JOKAINEN, JOKA ON VARANNUT ITSELLEEN SUOMEN LIPUN, MUISTANEE LIPUTTA ITSENÄISYYSPÄIVÄNÄ.

TERVAKOSKEN KAIKU

KUODES VUOSIKERTA

Tarjotaan tilattavaksi vuodeksi 1928. „Kaiun” viisivuotisella olemassaolo-ajalla on käynyt selväksi, että ilman sitä ei lie enää osattaisi olla ja siksi ryhtyy se toivorikkain mielin taivaltamaan kuudetta vuottansa samalla ohjelmalla, jota se uskollisesti tähänkin asti on seurannut. Valistaville ja kasvattaville paikkakuntaa koskeville kirjoituksille tulemme edelleen antamaan huomattavan sijan, samoin entisiä aikoja kuvaaville muistelmille. Päiväntapauksia, kuten sivistyselämää, urheilua, y. m. tulemme samoin entiseen tapaan tarkasti seuraamaan; henkilötiedot, paikkakunnan uutiset, y. m. tulevat aina edelleen löytymään lehdessämme.

Tervakosken Kaiulla on perustamisestaan asti ollut korvaamaton etu, saada lukea avustajiinsa kaikki, joille pienen yhteiskuntamme henkinen ja taloudellinen elämä on kallis. Päättyneenä vuotena ovat lehtemme kirjoittaneet opettajat Ines Brofeldt ja Veera Vallinheimo, rouvat Ida Lumme, Martha Renholm, Hulda Saario, Miina Nuotio ja Lydia Nystedt, insinöörit S. Langhoff ja Z. Walmari, pastorit Arvi K. Lehtonen ja E. J. Hakala, taiteilija Evert Suonio, metsäkasööri A. Vallinheimo, tuomari E. A. Lumme, työnjohtajat Sulo Syrjänen, Väinö Helle, E. Sinivuori ja Rikh. Helle, puutarhuri V. Pulkkinen, y. m. jotka pysyvät yhä edelleenkin aikaisempien avustajien ohella lehtemme kannattajien joukossa.

Tervakosken Kaiun tilaushinta tulee pysymään entisellään 12:— markkaa vuodessa sekä postin kautta tilattaessa 15:— markkaa. Lehdelle ovat hyväntahtoisesti suostuneet tilauksia vastaanottamaan hrat A. Vallinheimo Kartanossa, E. Launis, J. Sillantie ja Alpo Syrjänen Tervakoskella, J. J. Joensuu Toivassa ja neiti Hilma Selin Paistonsuolla.

Toimitus toivoo näkevänsä kaikki entiset ja nykyiset tervakoskelaiset alkavanakin vuotena lehden tilaajina ja siten osoittavan kannattavansa tässäkin muodossa pienen yhteiskuntamme eteen tehtyä sivistystyötä.

Toimitus.

„Pakola”.

Kaikki kadonnut ja menneisyys kiinnittää aina ihmismieliä. Entisyys synnyttää monasti tarunomaisia muistoja. Meissä yhdyskuntamme paikallisissa asukkaissa on varmastikin monen ajatusta aska-

ruttanut ympäristöstämme jo aikoja sitten hävinneet metsäasumukset, jollaisiin kuuluu tämäkin otsikkona oleva pieni metsätorppa. Pakolan torpan rauniot ovat nykyisestä Kivimäestä noin 300 m. suoraan pohjoiseen, pienellä kuumulla. Viljelysmaan rajat ovat kulkeneet noin 100 m. levyisenä ja noin 300 m. pituisena

kaistana lännestä itään, alkaen heti asuinpaikan itäiseltä sivustalta ja jatkuen suoraviivaisesti kielen muotoisena kaistana, päättyen vesiperäiseen rämeeseen, noin neljännes kilometriä nykyisestä Paiston suon viljelysalueesta. Itse asunnon rauniot ovat vielä jokseenkin selvästi havaittavissa, niin varsinaisen asuinrakennuksen kuin saunankin. Edellinen on sijainnut pienen mäkitörmän korkeimmalla laella, jälkimmäinen sen verran alempana että tavallinen tien leveys on jäänyt väliin. Vielä nykyisinkin käy metsäpolku entisen pihamaan lävitse, johtaen lähinnä Kivimäkeen.

Asuinpaikkojen nimien syntyjä on selitetty Kaiussakin, miten niihin asukkaiden henkilöllisyys ja ominaisuudet ovat usein olleet aiheena. Myöskin luonnonlaadun mukaan siis millaisella paikalla asunto on sijainnut on usein myös ollut ratkaiseva merkitys. Harvinaisempia ovat sellaiset nimet jotka kuvaavat syyt asujamien oleskeluun paikalla.

Onko „Pakola” ollut alunperin jonkunmoinen pakopaikka eli piilopirtti on tietenkin vaikea varmuudella sanoa mutta hyvin mahdollista on että se on syntynyt sinne metsän pimentoon joinakin levottomina aikoina, esim. isonvihan aikaan. Sinne on mahdollisesti joku pakolainen kyhännyt pienen savupirtin suojakseen, sekä sittemmin rauhallisten olojen jälleen palattua jääden vakinaisesti sitä asuttamaan ja raivaamaan viljelysmaata ympärille, josta alkaen asutus lie-nee alkanut, sekä sittemmin säilyttänyt tuon ensimmäisen asukkaan saapumisen tarkoitusta kuvaavan nimen.

Kun tarkemmin tutkii ja tarkastelee itse tuota paikkaa ja sen ympäristöä niin tulee tuon nimen syntymisen suhteen vielä toiseenkin mahdollisuuteen että se olisi saanut nimensä maanlaadun mukaan. Tämän asumuksen viljelykset ovat olleet samaten kuin itse asumuskin kahden puron eli notkelman välissä, jotka molemmiin puolin koko matkan puristavat tämän viljelysmaan sivustoja, kunnes itäisessä laskusuunnassa yhtyvät. Kun tällaisessa asemassa oleva maanpinta jonkun verran kohoo niin sanottiin ennen, — vaikkakin kovin harvoin esim. „se on tuolla pakolla”, tai pakalla. En tiedä onko tuota sanaa ennen yleisemmin tai laajemmin käytetty, vai onko se ollut vain paikallinen muoto, vaan joka tapauksessa tästä on myöskin voinut helposti syntyä

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

E l o k u v a t

SUURI TAIDEFILMI

TIE VOIMAAN JA KAUNEUTEEN,
näytetään lauant. ja sunnunt. klo 7 ill.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

Hevos- huutokauppa

pidetään Tervakoskella torstaina joulukuun 8 p:nä alkaen klo 12 päivällä.

Huutokauppatilaisuudessa myydään noin 20 työhevosta ja muutamia keväällisiä varsoja.
Maksu käteinen.

TERWAKOSKI AKTIE BOLAG.

HIERONTAA ja SAIRASVOIMISTELUA tulee antamaan koteihin. Tavattavana Mustosen luona.

Kaisu Nieminen

otsikkona oleva nimi. Mahdollisuuksia nimen syntyyn on tietysti vielä muitakin, mutta ne olkoot sillänsä. Kaikessa tapauksessa paikka on tavallista kiintoisampi ympäröivän luontonsa puolesta ja nimi siksi harvinainen että se synnyttää mielenkiintoa jokaisen kotikylämme ja sen ympäristöä harrastavan mielessä.

Paikka muuten on kaikkein vanhimpia noista ajoja sitten jo raunioituneista metsäasumuksista. Niin vanha, että ei kahdeksankymmenissä olevat ole säilyttäneet edes perimätietoja, sitä vähemmän itse mitään siitä omakohtaisesti muistavat. Suuret kuuset ja hongat kasvavat jo raunioilla. Ei edes nekään tiedä kertoa ohikulkijalle tuon salotorpan syntyä ja elämää.

X.

Huutokauppa.

Julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla myydään joulukuun 8 p:nä kello 10 a. p. Tervakosken kartanon p a j a n l u o n a insinöörin rouva Degermannille kuuluvaa irtainta omaisuutta, huonekaluja, puutarhapöytiä, sohvia ja tuolia, neljän hengen puutarhakeinu, astioita, höyläpenkki, kaksi ajelurekeä y. m. tavaraa.

Huom! Huudot on paikalla maksettava.

Tervakoskella 26 p. marrask. 1927.

Toimitsija.

Huutokauppa.

Huomenna, jouluk. 4 p:nä kello 2 myydään Tervakoskella Hemming Koskelan jälkeen jäänyttä omaisuutta.

Tunnetuille henkilöille annetaan 2 kk. maksuaika

Alina Koskela.

Lotat. Toinen erä v. 1927 jäsenmaksuista kannetaan ensi kokouksessa t. k. 5 p:nä. Kaikkien läsnäolo toivottava. Tärkeitä kysymyksiä. Viimeinen kokous ennen joulua.

Puheenjohtaja.

— 50 VUOTTA täytti t. k. 1 p:nä Tervakoski O. Y. lastauttaja hra Kalle Malm Helsingistä.

— Riihimäen Sanomat antoi — kuten jo viime numerossa lyhyesti mainittiin — viime lauantaina laajan Tervakosken numeron. Lehdessä oli kahdeksan eri artikkelia, jotka kaikki käsitelivät Tervakoskea ja sen rientoja. Kuvia Tervakoskesta ja sen eri henkilöistä oli kokonaista 15 kpl.

Riihimäen Sanomat, jotka vuoden alusta muuttuu kuusipäiväiseksi, on parina viimeisenä vuotena osoittanut seuraavansa meidän paikkakuntamme asioita paljon tarkemmin kuin Hämeenlinnassa ilmestyvät toiset paikalliset lehdet, joten paikkakuntalaisten olisi otettava tämä seikka huomioon ensi vuodelle lehteä tilatessaan. Mikäli olemme kuulleet on Riihimäen Sanomat saaneet seuraavaksi vuodeksi paikkakunnalta vakinaisia avustajia, joten paikalliset olomme tulevat siinä yhä tarkemmin seuratuksi. Tilauksia lehdelle ottaa vastaan hra Einar Manner

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 49.

LAUANTAINA 10 p:nä JOULUKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 14.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja
on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Na-
pialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Sa-
relalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

— Jumalanpalvelus pide-
tään Seurahuoneella huomenna, sunnun-
taina, kello 2 päivällä, saarnaa pastori
Arvi K. Lehtonen.

— Tervakosken Osuus-
kaupan marraskuun myynti oli Smk.
240,489:09.

Kiitos.

Pyydän täten lausua lämpimästä
sydämestä lähtevät kiitokseni kaikille en-
tisille ystävilleni Tervakoskella ja muual-
la jotka ilahduttivat minua kirjeillä, säh-
kösanomilla ja kauniilla adressilla 80-vuo-
tispäiväni johdosta. Niemielellä olen vuo-
sikymmeniä muistellut teitä juuri sen
tähtien, että olen Tervakoskella miehuu-
teni parhaat päivät elänyt niin utteras-
sa työssä kun hauska ilonpidossakin.
Kiitos muistamasta.

Korholassa 3 p. joulukuuta 1927.

K. J. N. Alén.

Itsenäisyyspäivä.

Kauniiksi seestyi lumeton pakkas-
päivä jouluk. 6:s, kansamme itsenäisyy-
den ensimmäinen kymmenvuotispäivä.
Siniristiliput kylässämme kohosi salkoihin
Konttorin, Seurahuoneen, Koulun ja Osuus-
kaupan katoilla, joka viimeksimainittu oli
päivän johdosta suljettuna. Viisi tai kuu-
si lippua laskimme vielä yksityisten ra-
kennusten katoilla. Ei ollut siis liputus
sellainen, jota olisi odottanut.

Seurahuoneelle illaksi järjestettyyn
juhlaan oli yleisöä saapunut sali ääriään
myöden täyteen. Tervakosken soittokun-
nan esitettyä muutamia numeroita, piti
luutn. G. A. Gröndahl lyhyen, voimak-
kaan puheen päivän merkityksestä, kos-
ketellen niitä taisteluita, joita itsenäisyy-
temme saavuttamiseksi on tehty ja mitä
sen sellaisena säilyttäminen jokaiselta
kansalaiselta vaatii. Puheen jälkeen
yleisö torvisoittokunnan säestämänä lau-
loi yhteisesti „Lippulaulun”, jonka peräs-
tä esitettiin 3:näytöksinen isänmaallis-
aiheinen näytelmä, joka pituudestaan
huolimatta antaumuksella esitettynä piti
koko illan yleisön mielenkiinnon tiukasti
vireillä.

Onnistunut juhla päättyi torvien sä-
estyksellä yhteisesti laulettuun „Maam-
me”-lauluun, ja oli juhla vaikuttavaisuu-
dellaan omiaan nostamaan juhliamieltä ja
oikeata isänmaallisuuden tunnetta.

— J a n a k k a l a n kirkkoherran
apulainen V. Elonheimo on määrätty Ren-
gon v. t. kirkkoherraksi sekä virka- ja
armovuoden saarnaajaksi.

Surullinen onnettomuus.

LAPSI HUKKUNUT TERVAKOS- KELLA.

Viime maanantaina sattui Tervakos-
kella surullinen onnettomuus, joka vaati
ihmishengen. Työmies Juho Wainion 9
vuotias poika Erkki oli itseänsä nuorem-
man siskonsa kanssa luistelemassa joella,
josta vasta rannat olivat jäässä, keski-
väylän ollessa vielä aivan avoimena. Poi-
kanen joutui veteen ja pikku siskonsa
juoksi kotiinsa kartanoon asti ilmoitta-
maan tapaturmasta ja apu tulikin niin
pian kuin se oli mahdollinen, mutta sit-
tekin joutui onnettomuuden uhri olemaan
vedessä noin puoli tuntia. Keinotekoista
hengitystä antoivat hukkuneelle sairaan-
hoitaja rva Sirén ja hra Nyman noin yli
kolme tuntia, mutta tuloksetta. Kunnan-
lääkäri Lönnqvistin tultua paikalle voi
hän vain todeta että henki oli lähtenyt.

Taas uusi vakava varoitus kartta-
maan pettävästä syksyistä jäätä.

KIRJOJEN ALENNUSMYYNTI.

Joulukuun alusta myydään 30%
alennuksella Kustannusliike Mattila &
Kumpp:in kirjallisuutta.

— ELÄINLÄÄKÄRI. Janakkalan
kunnan eläinlääkäri eläinlääket. tri Ari
Jääskeläinen vastaan ottaa Tervakoskella
joka kuukauden 1 ja 3 keskiviikkona, siis
7. 12., 21. 12 j. n. e.

— **MYYJÄISET** toimeenpaneet Tervakosken Seurahuoneella ensi keskiviikkona Napialan ompeluseura Lasten kodin hyväksi. Myyjäiset alkavat klo 1/24 illalla ja on siellä saatavana käsitöitä ja maataloustuotteita. Toivottavasti paikkakuntalaiset saapuvat tilaisuuteen tukemaan Lasten kodin hyväksi tehtyä työtä.

— **Hämeenläänin maanviljelysseuran** puheenjohtajaksi on joutokunnan viime kokouksessa valittu agronomi Johannes Kjälström Tervakoskelta.

— **Väenkirjoitus** pidetään Tervakosken konttorissa ensi keskiviikkona klo 12 päivällä ja pyydetään kaikkia, jotka ovat tänne kirjoihin muuttaneet, tuomaan muuttokirjansa kirjoihin merkittäviksi.

— **Hartaushetki** Kansakoululla maanantaina 12 p. jouluk. klo 7 ill. Puhuu katekeetta N. Eskola.

— **Auton yhteenajo** Ryttylässä. Viime torstaina kun Yhtiön postiauto matkalla aamujunalle oli saapunut Ryttylän asema-alueelle johtavan portin sisäpuolelle, tuli sitä vastaan asemalta herra Sulo Torttilan Chevrolet henkilöauto. Kun tie tällä paikalla on niin kapea, ettei autot voineet sivuuttaa toinen toistaan, jarruttivat molemmat. Liukkaan kelin vallitessa postiauto jarrutuksen vaikutuksesta heittäytyi poikittain tielle ja vaikkakin molemmat autot olivat kulkeutuneet hiljaisella vauhdilla, yhteentörmäystä ei enää voitu välttää. Postiautosta särkyi vasemmanpuolinen takimmainen kurasiipi ja Chevroletista myös vasemmanpuoliset sekä etu- että takakurasiivet ja etupyörän rasvakuppi. Molemmat autot kykenivät omin voimin jatkamaan matkaansa. Tapaus on katsottava suoranaiseksi tapaturmaksi, josta ei voi syyttää autojen kuljettajia.

PIKKU-UUTISIA.

— **Myöhästyneitä** muuttolintuja. Viime sunnuntaina nähtiin yhdeksän kurkea nousevan Piilonsuolta ja alkavan etelämatkansa. Mikä lie niitä näin kauan Piilonsuolla pidättänyt.

Jouluksi saatavana

Suksia	Villapaitoja	Omenia
Potkukelkkoja	Käsineitä erilajeja	Sitruuneja
Lapikkaita miest. ja last.	Nukenpäitä	Marjamehuja
Huopasaappaita	Porsliiniastioita	Viinirypäleitä
Päällyskenkiä	Marmelaati- ja Suklaarasioita	Kalansäilykkeitä
Talvilakkeja	Joulukuusen karamellejä	Kuivaa kalaa
Flanelia ja Flanelettia	Kuusen kynttilöitä	Siikaa
Naisten villakankaita	Erlaisia kuusenkoristeita	Sipulia

Huom! Eri kustantajain kirjallisuutta varastossa.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken Klubin

Elokuvat

DON QUIJOTE ja SANCHO PANZA

Majakka ja Perävaunu.

Näytetään lauantaina ja maanantaina kello 7 illalla.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

Tervakosken

Lotat

ja

Suojeluskunta

Pikkujoulun vietto sunnuntaina 11/12 kello 7 illalla.

Hankkikaa joululahjoja ystäville.

Lottia pyydetään saapumaan aikaisemmin järjestämään tarjoilua.

Paikallispäällikkö.

Janakkalan kunnan talousarvio.

Veroäyrin hinnaksi tulee todennäköisesti 3:20.

Janakkalan kunnallislautakunnan kokouksessa viime maanantaina vahvistettiin tulo- ja menoarvioehdotus kunnalle v. 1928. Sen mukaan ovat menot ja tulot seuraavat:

Menoja: Kunnallinen keskushallinto 171,800 mk., terveyden- ja sairashoito 218,100 mk., opetus- ja valistustoimi 1,273,140:50 mk., köyhäinahoito 463,500 mk., kunnan maatilat 253,500 mk., lainojen korot 99,410:13 mk. ja lainojen lyhennykset 60,629 87 mk., tiet ja sillat 27,000 mk., yleiset yhteiskunnalliset menot 78,200 mk., uutisrakennukset 375,000 mk., sijoitukset 55,000 mk., muut menot 121,000 mk. Yhteensä on siis menoja 3,196,280:50 mk.

Tuloja: Säästö 300,000 mk., kunnallishallintoon kohdistuvia tuloja 500 mk., terveyden- ja sairashoitoon 85,200 mk., opetus- ja valistustoimi 922,122:33 mk., köyhäinahoito 52,000 mk., maatalouden ja kiinteistöjen tulot 237,000 mk., yhteiskunnallisiin menoihin kohdistuvat tulot 29,500 mk., tuloja sijoituksista 45,000 mk., satunnaiset tulot 46,500 mk., lainainotto 160,000 mk., erikoisverot 22,500 mk. Kaikkiaan siis on tuloja 1,600,322:33 mk.

Taksotuksella on siis koottava 1,295,958:17 mk. Veroäyrin hinnaksi tulee näin ollen todennäköisesti 3 mk 20 p. sen oltua tänä vuonna 3 mk. 50 p.

Tervakoskella, joulukuun 10 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 50.

LAUANTAINA 17 p:nä JOULUKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 28.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Lähetyssaarnaaja Savolainen joka tammik. kolmannen kerran lähtee Japaniin, puhuu Seurahuoneella ensi sunnuntaina t. k. 18 p:nä ilta-kaen kello puoli 1 päivällä.

— Pikkujouluun vietti viime sunnuntaina suojeluskuntaväkemme. Lotat pitivät huolen tarjoilusta aina joulupuroa myöten. Joulupukki oli kovin antelias, paketteja oli suuri röykkiö kuusen alla ja sieltä löysi jokainen itsellensä „ystävän lahjan”. Ohjelmana oli torvisoittoa, runo, jonka lausui rva Mimmi Jukarainen, nelikätistä pianonsoittoa esittivät rva Barritt ja ins. Langhoff. Toimittaja Lyytikäinen lauloi hra Hammarin säestämänä moniaita lauluja ja kertoi hupaisia kaskuja. Ilta kului rattoisassa tanssissa aina pikkutunneille asti.

— Kansakoulun kuusi-juhlaa vietetään ensi tiistaina, t. k. 20 p:nä klo 5 i. p.

Tervetuloa!

Joulu 10 vuotta sitte.

Miten pian todellakin ihminen voi unohtaa! Joulu 10 vuotta sitte. Miten erilainen se oli meilläkin täällä Tervakoskella. Ei ollut kylässä vielä sähkövaloa ja se oli mies, joka oli onnistunut varamaan — maailman sota — petroleumia lamppuunsa jouluksi. Kuusen kynttilät, mitä ne olivat: vahaa, joka räiskyi ja taipui lämpöisessä huoneessa. Nim lämpöä meillä vielä oli — kiitos Tervakoski o/y, joka puita ei koskaan kieltänyt. Mutta oliko muuta? Ei annettu lapsille hienoja suklaa- ja marmelaadrasioita, olikohan kaikilla edes sokeria joulukahviinsa? Olikohan joulutorttuja, olikohan kaikilla edes vaatimatonta puhdasta vehnäleipää. Hedelmät olivat jotakin sellaista, josta vain kerran oli uneksittu. Nyt! Ei ole mitä tahdottaisi. Ihminen unohtaa niin pian. Sääli niitä lapsia, jotka joulunsa viettivät maailmansodan puutevuosina. Ne lapset eivät todellakaan niin meillä kuin muuallakaan maassamme viettäneet herkullista jouluitta. Jokainen luonnollisesti varasi jouluksensa parhaan, minkä varata voi, mutta siinä ei raha auttanut. Leivät, voit, lihat, kahvit, sokurit ja vielä tupakatkin kortilla, ei silloin ollut suurta valinnan varaa joulupöytänsä eikä joululahjoihin.

Sanoimme että ihminen unohtaa niin pian, mutta että 10 vuoden takainen aika ei ole opettanut mitään! Ihmiselämä on kuin aallokko. Tänään aallon harjalla, eilen aallon pohjalla! Ja ne perheen huoltajat, jotka 10 vuotta sitte kodillensa joulua järjestivät, varmasti muistavat — nyt sen ajan mieleen palauttaessaan — olleensa aallon pohjalla ja toivoivat varmasti sisimmässään ettei sellaisen joulun järjestely koskaan enää heidän osallensa sattuisi.

Eräs.

J. W. Wilunen

55:vuotias.

Työnjohtaja J. W. Wilunen täyttää tänään 55 vuotta. Hänellä on takanaan 40 vuoden aika yhtiön palveluksessa. Jos kukaan niin on hra J. W. Wilunen suorittanut kauniin päivätyön Tervakosken henkisessä ja yhteiskuntaelämässä. Ollen Tervakosken lapsia, kuuluu hän koko sydämestään siihen „vanhaan kaartiin”, jolle kylämme yhteinen elämä aina on sydämenasia. Jo kolmannes vuosisataa löydetään hänen nimensä kaikkien hyvien harrastusten alkupäässä. Ollen 20—40 vuosinaan kylämme seuranäyttelijöiden huomattavimpia voimia, joutui hän Klubiinkin tekemään pitkän päivätyön. Kun palokuntamme lähes parikymmentä vuotta sitte perustettiin, Wilusen ollen sen innokkaimpia puuhaajia, valittiin hän sen päälliköksi ja on siitä asti sitä tointa antaumuksella hoitanut. Kymmenen vuotta sitte perustettuun suojeluskuntaan hän samoin valittiin paikallis-päälliköksi ja hoiti hän sitäkin tointa pari vuotta, kuuluen sen jälkeenkin esikuntaan useita vuosia. Osuuskaupan hallitukseen hän samoin on kuulunut monet vuodet. Huomattavaa työtä on hra Wilunen tehnyt m. m. järvemme kalakannan parantamiseksi, hoitamalla monina kesinä pientä kalasiitoslaitostaan Luuliolla.

Mainitsenmatta ei voi myöskään jättää hra Wilusen työtä kylämme musiikkielämässä. Hän on aikoinaan kuulunut kylämme torvisoitto-kuntaan ja viimeisinä vuosina on hän johtanut kylämme seka-kuoroa.

Kunnalliseen elämään on hänen voimiansa monien vuosien aikana käytetty, hän on ollut kunnallislautakunnassa, valtuustossa ja verotuslautakunnissa monen monet kerrat.

Tervakosken Kaiku pyytää lausua vilpittömän onnitteilunsa hra Wiluselle,

väsymättömän toiminnan miehelle hänen merkkipäivänään.

Jouluostoksille.

Lehtemme jouluedustaja on tehnyt tarkastusmatkan meidän ainoaan liikkeesemme tutustuakseen miten siellä on valmistauduttu vastaanottamaan jouluostoksia tekevää yleisöä. Sanokaamme heti että tulos tiedustelusta oli miellyttävä. Liikehuoneuston laajennuksen jälkeen esiintyvät varastot siellä paljon edullisemmin kuin aikaisemmin. Siellä on jos mita kaunista ja hyödyllistä jokaisen jouluiltaa ilahuttamaan. Kangaspuoli on erikoisen runsas ja sieltä varmasti jokainen löytää sopivan joululahjan omaiselleen Naisten ja miesten käsiineitä on suuri valikoima, päällyskenkkiä, lakkeja y. m. samaten. Lyhyttävара osastoa on nähtävästi joulua varten myöskin runsaasti kartutettu. Erikoisesti pisti silmään huokeahintaiset kristalliesineet. Vanhan tavan mukaan on lasten leikkikaluja ja joulukuusen koristeita runsaasti.

Talospuolella on luonnollisesti kaikkea mitä perheen emännät tarvitsevat. Nyt uusimisen jälkeen on m. m. ruokatarvara- ja säilykepuoli kasvanut erikoisesti edukseen. Ei voi jättää myöskään mainitsematta runsasta valikoimaa suklaa- ja marmelaadivarastoa, josta kaikki pikkukinakin ovat jouluilta ilahutetut.

Näkemämme perusteella voimme vakuuttaa että turhaa on lähteä jouluostoksille Riihimäkeen ja Hämeenlinnaan, omasta Osuuskaupasta löydetään kyllä hyvää ja arvokasta joulutavaraa kun vielä tietää kysyä, sillä laajennuksen jälkeen ei kaikkea vielä ole voitu lähellekään näytteille asettaa.

* * *

Erikoisesti pyydän mainita vielä kirjat, jotka Osuuskauppa kaikki voi ostajilleen toimittaa. Ellei varastossa löytyisikään jokaisen haluamaa, niin se kyllä toimitetaan kylliksi ajoissa puhuttuna liikkeen henkilökunnalle.

Loppujen lopuksi voi sanoa, että kylämme Osuuskaupasta löytää jokainen varmasti tavaraa jouluostoksiaan varten ja löytää hyvän ja sopivan joululahjan ystävälleen, olemme ottaneet siitä selon.

Joulupukki.

— Talven saamme jouluksi, sen kaikki merkit osoittavat. Lumettomat pakkaset valmistivat hyvää maaperää ja alkuvuikolla tuli lunta päälle, joten oikea vanhanaikainen joulu on odotettavissa mikäli se talvesta riippuu.

— „Tervakosken satakieli”, nti Hilja Nuotio antoi maisteri Helge Wirkkusen kanssa pari viikkoa sitte oman konsertin porissa. Lainaamme osan „Satakunnan Kansasta” oileesta A. J. arvostelusta, joka samoin kuin muidenkin porilaisten lehtien on sangen hyvä. Sat. Kansassa kirjoittaa m. m.

„Hilja Nuotio ja Helge Wirkkusen viime sunnuntainen konsertti oli loistava näyte siitä, kuinka suuriin tuloksiin voidaan päästä laulutaiteen alalla pelkästään harrastajatietä käyttäen. Molemmat esiintyjät ovat, voidaan sanoa „Suomen Laulun kasvattaja”, prof. Klemetin määrätteisessä ja johdonmukaisessa koulussa parkittuja laulajia, tässä koulussa, jonka opetusmenetelmiä monet meikäläiset laulutaiteilijat menestyksellä käyttävät hyväkseen, ja jonka vaikutus nimenomaan kuorolaulu-taiteeseemme on suorastaan urauurtavaa laatua. Ja niin pitkälle ovat nämä molemmat laulajat nyt tulleet, että heidän esiintymisensä, vaikkakin se tapahtuu amatööriuden merkeissä, joka suhteessa „käy täydestä”, kestää vertailun meidän parhaimpien laulutaiteilijoittemme esitysten rinnalla. Eipä siis ihme, että yleisö — tällä kertaa poikkeuksellisen runsaslukuinen — kaikesta päättäen tunsi itsensä yllätetyksi, ja sangen miellyttävällä tavalla.

Neiti Nuotio sopraano on kaunisvärinen, pehmeäkö, tavallista laajempi asteikoltaan ja sangen tasaisesti resonoitu. Erikoista huomiota herätti yläasteikon harvinainen vahvuus jonka antama efekti oli kerrassaan loistava. —

Myöskin pani tyydytyksellä merkille sen varmuuden ja kiinteän otteen, joka oli ominaista kummankin esiintyjän suorituksille. Ei mitään hapuilemista, etsiskelyä, vaan korrektaa tulkintaa. Ja sävelpuhtaudellisestikin tämä konsertti oli malliksi kelpaava: ei ainoatakaan edes pientä rikettä huomannut. Kun vielä lisään, että tekstinlausunta oli sekin molemmilla esiintyjillä hyvä, sekä että ohjelma oli kokoonpanoltaan esitysten korkeata taso vastava, niin onhan selvää, että tämän konsertin jättämä yleisvaikutelma on harvinaisen ehyt ja miellyttävä”.

— Riihimäen Sanomat haastatteli äsken Riihimäellä pidettyjen Sk. alue- ja paikallispuhallikoiden kurssien johdosta piiripäällikkö Suolahtea, joka Piirin suojeluskuntien innostuksesta ja toiminnasta antoi erittäin valoisan kuvan. M. m. lausui hän: „Mitä tulee lehtenne levenemisalueen suojeluskuntiin, on Tervakosken Suojeluskunta erikoisesti mainittava korkean tasonsa vuoksi.”

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN V. ja U. SEURAN

pikkujoulua

vietetään Seurahuoneella huomenna alkaen kello 6 illalla.

Jäsenet perheineen tervetulleita.

Varatkaa joululahjoja ystävilleenne.

ILMOITUS.

Vphra Wreden huutokaupparahat ovat maksettava viimeistään 22 päivänä tätä kuuta allekirjoittaneelle.

Tervakoskella 17 p. jouluk. 1927.

A. Wallinheimo.

Tervakosken Klubin

Elokuvat

Graustarkin prinsessa

pääosissa: Norma Talmadge ja Eugen O'Brien.

Näytetään lauantaina kello 7 illalla ja maanantaina kello 8 ill.

Pääsy: Klubin jäseniltä lapsineen vapaa, muilta 6:—.

RADIOKONEITA ja TARPEITA myy halvalla

E. Grönblom.

— RIIHIMÄEN SANOMAT. Koska Riihimäen Sanomat alkavana vuonna aikoo kiinteämmin kuin aikaisemmin seurata Tervakosken tapahtumia, on tervakoskelaisten syytä tilata tätä lehteä. Yhtiön kautta tilattuna saavat tervakoskelaiset lehden kuusipäiväisen painoksen Smk. 70:- ja kolmipäiväisen Smk. 45:- vuodessa. Tilaukset jätettävät Alpo Syrjäselle.

Tervakoskella, joulukuun 17 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 51.

LAUANTAINA 24 p:nä JOULUKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 23.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja
on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Na-
pialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saa-
relalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

— JUMALANPALVELUS Joulupäivänä pidetään kello 9 a. p. saarnaava pastori Arvi K. Lehtonen.

Kiitos.

Tervakosken V. ja U.-seuralle meille järjestetystä pikkujoulujuhlasta ja Tervakoski o. y. siellä antamasta joululahjasta pyydämme lausua hartaan ja sydämellisen kiitoksemme.

Tervakosken Eläkevanhukset.

Rauhallista ja hauskaa joulua toivottaa lukijoilleen ja avustajilleen

TERVAKOSKEN KAIKU.

Toimitusjohtajan vaihdos Tervakoski Aktie Bolag'issa.

Uusi toimitusjohtaja
eversti W. Stjernschantz.

Eronnut toimitusjohtaja
konsuli L. Wasenius.

Konsuli Leonard Wasenius, joka vuodesta 1903 on toiminut Tervakoski Aktie Bolagin toimitusjohtajana, tulee tämän vuoden loputtua vetäytymään yksityiselämään. Hänen sijalleen on tämän kuun 20 p:nä pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa valittu Everstiluutnantti W. Stjernschantz, joka vuodesta 1918 on toiminut yhtiön isännöitsijänä.

„Hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen”

Kukapa meistä ei olisi ihmetellyt sitä merkittävää vaikutusta mikä joululla yhä edelleen on. Kodeissa siistitään kaikki

parhaan mukaan. Kaikilla on olevinaan kiire. Ajatukset keskittyvät edellisten viikkojen kuluessa yhteen ainoaan keskipisteeseen, joulun. Joulun valo hohdettaa mitä erilaisimpien ihmisten koko elämään, tuntuen se varsinkin joulun läheisyydessä salaisena, värisevänä odotukse-

na. Joulu on vanha ja kuitenkin aina ihmeellinen, uusi. Mistä tämä johtuu? — Vastauksen antaa yllä oleva profeeta Jesajan ennustus: „Hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen.” Niin paljon kun joulua käytetäänkin väärin syrjäyttämällä Hänet, joka on juhlan A ja O., niin sitenkin juuri Hän ja vain Hän, Jeesus Kristus, tuo „Ihmeellinen”, tekee joulun ainutlaatuiseksi, ihmeelliseksi juhlaiksi. Kotia eivät muodosta pelkät seinät ja huonekalut, vaan se henki, joka siinä elävien ihmisten kautta siellä vallitsee. Joulua ei muodosta jouluksi ne puitteet, joissa sitä on totuttu viettämään, vaan elävä Jeesus Kristus Pyhän Hengen kautta. Missä tämä puuttuu, siellä ei olekaan oikeaa joulua. Joulu on ihmeellinen, sillä joulun ruhtinas Jeesus on ihmeellinen.

Hänen syntymänsä on ihmeellinen. Jumalan ainoa poika ottaa halvan ihmismuodon. Hän, joka oli ennenkuin maailma luotiin ja jonka kautta se luotiin, tuli ihmäksi. Tämä on monelle loukkaukseksi, mutta nöyrille syntisille se on ihmeellinen Jumalan armo ja uuden elämän alku.

Hänen elämänsä seimeltä ristille saakka on ihmeellinen. Täynnä nöyryyttä ja samalla kuninkuuden ja suuruuden tietoisuutta. Täynnä voittamattomaa, suurta rakkautta ja samalla täynnä pelottavaa vihaa kaikkea petollista teeskentelyä ja Jumalan pilkkaa kohtaan. Täynnä alistuvaa mieltä sallien kohdella itseään kuin rikollista ja samalla täynnä voimaa, niin että sairaut parantuvat, kuolleet nousevat ylös ja ne, jotka aikovat syöstä hänet vuorelta alas, vetäytyvät syrjään hänen poistuessaan joukon keskitykse. Ja mikä ihmeellisintä, aina ilman syntiä.

Hänen kuolemansa on ihmeellinen. Hän kuolee pahantekijäin keskeillä kansan pilkkaamana, mutta tempelin esirippu halkeaa ylhäältä alas asti ja hautoja aukenee ja hänestä sanotaan: totisesti tämä oli vanhurskas mies ja Jumalan Poika. Hän kantaa maailman syntikuorman ja huutaa: Minun Jumalani, miksi hylkäsit minut! Hän rukoo pahantekijäinsä puolesta ja antaa voittajaa henkensä isänsä käsiin.

Hänen ylösnousemisensa ja taivaaseenastumisensa on ihmeellinen. Kivi, sinetti ja vartijat eivät voineet häntä, synnitöntä, vallasaan pitää. Hän on kuolleistanousseiden

esikoisena vetävä kaikki uskovat siihen kotiin, jota Hän on mennyt valmistamaan.

Ihmeellinen on oleva Hänen tulonsa takaisin kunniaassa. Me tiedämme, että hän tulee tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Jo nämä Jeesuksen elämän suppeat puitteet osoittavat miten oikea oli Jesajan ennustus „Hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen.” Ei siis ihme, Jos Jeesuksen syntymäjuhla on ainutlaatuinen ja ihmeellinen. Saako joulu olla „Kaiun” lukijoille tuon ihmeellisen Vapahtajan syntymäjuhla, niin että sydänten painot ja tahrat poistetaan ja anteeksisaaneen syntisen riemu pakoittaa laulamaan kunniaa ja ylistystä „Ihmeelliselle”. Vasta silloin kirkastuu Jesajan ennustus itsekullekin kun uskossa otetaan vastaan se ilo, joka on tullut kaikille.

Kaikkialla tervakoskelaisien kodeissa ei ole tämä joulu entisten kaltainen. Jumalan lähettämät koettelemukset lepäävät raskaina monen kodin yllä. Lyhyen ajan kuluessa esim. on paikkakuntalaisista hukkunut kaksi lasta, yksi kuollut salaman iskusta rippikouluaijana ja yksi siirtynyt rautatieonnettomuuden kautta läisytyteen. Herra on noutanut ihmeellisessä, tutkimattomassa viisauudessaan heidät odottamatta keskuudestamme ja ihmeellisellä tavalla etsinyt kadonneita elossa olevia seurakunnan jäseniä. Saako Jumala nyt surun ja murheen ja synnin alta viedä meidät ihmeelliseen iloonsa ja rauhaansa?

Lukijani! Seisoin kerran auringon laskeutessa Turengin asemasillalla ihailen ihmeen kaunista ja kirkasta pilveä. Äkkiä huomasin, että se olikin Tervakosken tehtaan mustaa, nokista sauhua, jonka Jumalan aurinko kultasi ja kirkasti niin että olisi voinut kuvitella Jeesuksen tulevan siinä omiansa noutamaan. Huudahdin ihastuneena: noin Jeesus on puhdistanut tervakoskelaisien synnit verensä kautta. Oi, jospa he sen uskoisivat! Taivaallinen rakkaus täytti sydämeni ja nyt minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä iloitsemaan tuosta armosta ja sallimaan Jeesuksen tulla sydämenne kuninkaaksi. Silloin te voitte sanoa: Hän on „Ihmeellinen”.

Arvi K. Lehtonen.

Autoa saa tilata puhelimella Napiala N:o 22.

YRJÖ MÄKINEN.

ILMOITUKSIA.

Tapaninpäivänä kello 19 toimeenpanee

Tervakosken Klubi

ILTAMAN

jonka ohjelmassa on soittoa,
4-näytöksinen huvinäytelmä

Ostettu ja maksettu

sekä

TANSSIA.

Pääsy: Smk. 8:-, 5:- ja lapsilta 3:-.

NIITÄ HENKILÖITÄ, jotka haluavat postinkantoa edelleen jatkettavaksi, pyydetään saapumaan Seurahuoneelle Tapaninpäivänä kello 10 e. p. p.

R. Helle.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta

Kaikille tuttaville Tervakoskella toivottaa

MARGIT ja EDV. LUNDELL.

KIIITOS.

Pyydämme sydämellisesti kiittää kaikkia, jotka ottivat osaa suruumme rakkaan poikamme kuoleman johdosta. Erittäin lausumme kiitokset opettajille ja koulutovereille laulusta ja seppeleistä.

Anni ja Juho Waino.

— UUDENVUODENPÄIVÄNÄ järjestävät Tervakosken Lotat iltaman arvokkaalla ohjelmalla. Lähemmin seuraavassa Kaiussa.

— KLUBIN ILTAMAA ei kenenkään pitäisi unohtaa. Siellä näytetään veikeä, 4-näytöksinen huvinäytelmä „Ostettu ja maksettu”, joka hyvällä menestyksellä on ympäri maattamme näytetty ja joka meilläkään ei ole jättämättä hyvää tuulta yleisöön.

Tervakoskella, joulukuun 24 p. 1927

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 52.

LAUANTAINA 31 p:nä JOULUKUUTA.

1927.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2|50 SM.

Viikkolista :

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensikeran 11.1 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät Ryttylästä etelään päin: kello 8,39,
10,58, 4,04 6,30, & 8,53. Pohjoiseen päin:
kello 7,06, 10,59, 5,09, 7,02, & 8,52.

YHTIÖN POSTIAUTO

kulkee kahdesti päivässä. Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta ja I. Lindroosilta Napialassa, H. Willbergiltä Rauhalassa ja E. Saarelalta Tervakoskella.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoina joka toinen torstai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Hartaushetki Seurahuoneella ensi maanantaina tammik. 2 p:nä kello 19. Puhuu saarnaaja Helkiö.

**Onnellista
uutta
vuotta**

toivottaa lukijoilleen ja avustajilleen

TERVAKOSKEN KAIKU.

Hyvää uutta vuotta

kaikille tuttavilleen Tervakoskella

toivottaa

HANS-PAUL MÜLLER.

Tervakosken Virkailijoille ja Työläisille.

Syvää kaipausta tuntien ilmoitan Teille, että vuoden vaihteessa luovun Tervakoski Aktie Bolagin toimeenpanevan johtajan toimesta. Tähän pakoittavat minua sekä terveydelliset syyt että heikentynyt työkykyni.

Ilolla muistelen menneitä aikoja, niitä vuosia, jotka olen ollut kiinnitettyinä Tervakoskeen, sillä eihän Teidän puoleltanne tänä aikana ole tullut osakseni muuta kuin ymmärtämystä, luottamusta ja hyväntahtoisuutta. Ne lujat siteet, jotka vuosien kuluessa ovat liittäneet meidät toisiimme eivät katkenneet edes tuonna maassamme vallinneena Venäjän valankumouksesta johtuneena rauhattomuuden ja hämmennyksen aikana; en saanut kertaakaan kokea minuun henkilökohtaisesti kohdistettua vihaa tai uhkauksia toisin ajattelevien puolelta, ja siksiäpä voinkin muistella Teitä kaikkia rakkautella ja kunnioituksella.

Mitä suurin merkitys on ollut sillä ehdottomalla luottamuksella, jota olen saanut kokea, sillä sen kautta on häiriintymätön työrauha säilynyt. Tätä seikkaa ei voi kyllin suureksi arvioida, sillä sen kautta on ollut mahdollista keskittää kaikki ajatukset ja huolenpito liikkeen hoitoon.

Soisin, ettei tämä keskenäinen luottamus ja rakkaus liikkeeseemme milloinkaan lakkaisi, silloin vaikeinakin aikoina ja vastoinkäymisissä meitä kannattaa se tietoisuus, että vaikeudet voitetaan ja paremmatkin ajat koittavat.

Toivon etteivät sisäiset riidat ja taistelut milloinkaan saisi jalansijaa keskuudessanne, vaan että tämä Tervakosken kukoistava ja rauhaista yhdyskunta pysyessä pysyen eläisi elämäänsä iloksi jäsenilleen, ja muille kelvolliseksi esikuvaksi.

Luja ja voimakas on Tervakosken työväestö ollut jo vuosikymmeniä ja järkähtämätön uskonni on, että niin on se oleva edelleenkin, sillä, missä yhteiskunnan perusteet ovat niin lujalla ja vankalla pohjalla, kuin täällä, siellä eivät yhteiskunta järkyttävät voimat saa jalansijaa.

Sydämellisimmin toivotan Teille rauhaista joulujuhlaa ja olkoon alkava vuosi Teille kaikin tavoin todella hyvä.

Kiitän Teitä kaikkea siitä hyvästä ja kauniista, jota olen saanut tai oppinut Teitä, koko sen pitkän ajan kuluessa, mikä minulle oli suotu työskennellä kanssanne.

Helsinki. 22 - 12 - 27

Teidän vilpitön ystävänne

Leonard Wasenius.

KIHLAUKSIA.

Kihlauksensa ovat julkaisseet neiti Anni Lindberg ja herra Villiam Lepälä Tervakoskelta.

Neiti Hilja Wainio ja herra Teodor Nieminen Tervakoskelta.

Neiti Vieno Jokinen ja herra Martti Jokinen Tervakoskelta.

Neiti Hjördis Stenström Vaasasta ja herra Sauli Jokinen Tervakoskelta.

Neiti Mary Fahlström Tervakoskelta ja res. vänrikki Arvi Myyryläinen Riihimäeltä.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN

jäsenkirjat ja ostolaput ovat jätettävä kauppaan viimeistään 15 p. tammik. 1928.

— Tervakosken Kansakoululla pidetään vaatimaton uuden vuoden vastaanottotilaisuus vaihtelevalla ohjelmalla alkaen aattona täsmälleen klo 23. —

Tervetuloa!

— Ampumatapaus Hallakorvessa. Tapaninpäivänä sattui Hallakorvessa riita kahden nuorukaisen välillä, joka aiheutti toiselle hengenvaarallisen haavan. Palstatilallisen poika Einar Wirén ja tehtaantömiös Urho Lehtinen olivat jo pitemmän aikaa olleet sotajalalla keskenään. Tapaninpäivänä oli Lehtinen mennyt Wirénin kotiin ja riita oli yltenyt. Lehtinen puukotti Wiréniä olkapäähän ja tämä itsepuolustukseksi käytti revolveriä, ampuen useita varoituskaukukausia mutta lopulta ampuen hätyyttäjään, saaden tämä kuulun joka voitti selkärunkaa ja vatsaa. Tilaisuuteen haettu lääkäri lähetti haavoittuneen Hämeenlinnan lääninsairaalaan. Hänen tilansa on epävarma. Wirén itse ilmoitti tapauksesta viranomaisille ja ilmoittautui ampumatyöntekijäksi. Lähempi kuulustelu osoittanee tarkemmin tapauksen kulun. Molemmat asianomaiset ovat nuoria miehiä, Wirén syntynyt 1909 ja tunnettu siistiksi ja hiljaiseksi nuorukaiseksi, Lehtinen syntynyt 1908 ja toiminut muutaman vuoden Tervakoskella käsipaperitehtaalla.

Väkijuomilla ei kuulemamme mukaan ollut osaa tapauksessa.

— KUOLLUT. Viime torstaina kuoli kodissaan Nummenpäässä metsänvartija Anton Leimu. Leimu oli samana päivänä terveenä ollut työssään ja illalla kotiin palattuaan sai hän äkkiä sydänhalvauksen. Vainaja oli syntynyt v. 1873 7/1. Häntä suremaan jäi vaimo ja naimisissa oleva tytär.

Klubin iltama.

Tapaninpäivänä järjesti Tervakosken Klubi iltaman Seurahuoneella. Yleisöä oli saapunut hyvä huone. Ohjelmassa oli torvisoittoa, sekä luki luutn. Gröndahl Konsuli Waseniuksen kirjelmän, jonka hän eronsa johdosta yhtiön toimitusjohtajan toimesta oli lähettänyt Tervakosken väestölle.

Iltamassa esitetty nelinäytöksinen näytelmä: „Ostettu ja maksettu” esitettiin pirteästi ja antaumuksella. Kappale, jota maassamme on hyvin runsaasti näytelty, ei ole oikeastaan huvinäytelmä, vaan on sillä vakava aihe. Rikas mies nai köyhän tytön ja pitää häntä itsellensä „ostettuna ja maksettuna”, mutta rikkaita olosuhteita parempanakin pitää tämä nuori rouva vetäytyä köyhyyteen ja säilyttää itsekunnioituksen. Tosin rakkaus

saattaa aviopuolisot lopulta yhteen ja asiat kääntyvät parhain päin. Kappaleen hupaiset sivuhenkilöt, nuoren rouvan sisar miehineen antavat sille huvinäytelmän luonteen ja ovat virkistävänä kosteikkona näytelmässä.

Yksityisissä osissa oli rva Gröndahl Virginiaa sitä korkeata tasoa, jota me häneltä tänäkin näytäntökautena olemme saaneet nähdä. Toisen näytöksen itsetunnon heräämiskohtaus oli mainio ja kunnioitettava saavutus. Hänen sisarenansa Fannyna loi nti Liisa Lehmuussaari taasen uuden hauskan tyyppin. Viimeisessä näytöksessä mahdollisesti liiksikin karikerattiin puutteessa elävää perheenemäntää. Hra Hugo Syrjäselle oli monimiljonääri Staffordin osa kuin luotu. Toisen näytöksen humalakohtaus oli verraton ja asenne rehentelevää lankomiestä kohtaan koko matkan liioittelematta saatu totuuden mukaiseksi. Kiitollisessa Jimmyn osassa liikkui hra Eino Sinivuori itsellensä sopivassa maaperässä. Osan vaatimaa häikäilemättömyyden ja omaetuisuuden lasketteli hän mitä suuremmalla luonnollisuudella. Sivuosat, japanilaispalvelija Oku, hra Tuomo Saloranta ja kamarineiti Josephine, nti Eva Saarela, olivat aika ansiokkaita. Yleisvaikutus kappaleesta oli ansiokas ja hyvä ja ihmetellä täytyy kotoisia näyttelijävoimiamme, jotka parisen viikkoa sitte suuren kokoillan kappaleen jälkeen pystyivät saamaan esille sellaisen tuotteen kuin oli „ostettu ja maksettu.”

I p i s.

— LOTAT toimeenpanevat huomenna, uudenvuoden päivänä iloisen illanvieton, jonka ohjelmasta mainittakoon alkusoittoa — Tervakosken soittokunta, tervehdyssanat lausuu nti Aune Koskela, duettoja laulavat agronomi J. Kälström ja luutn. Gröndahl, lausuntoa, eräs helsinkiläinen taiteilija, Charleston-esitys, Mr. Jack ja Miss Topsy, Columbiasta, Lottien voimistelua ja expressionistinen näytöskappale y. m. sekä lopuksi tanssia. Illasta näyttää tulevan hauska ja vaihteleva, jonka johdosta jokaista kehoitetaan pitämään tilaisuutta muistissa.

Tukevia kotona kasvatettuja eri värisiä hyasintteja ja tulpaaneja saatavana uudesta vuodesta alkaen koko talven aikana

Tervakosken puutarhasta.

ILMOITUKSIA.

Uuden vuoden TANSSIAISET

SEURAHUONEELLA 31/12. - 27.

kello 8,30 — 1 yöllä.

H u o m ! Pi — pa — po soittaa.

Tervakosken Lotat

toimeenpanevat

Uudenvuodenpäivänä klo 19

iltaman

vaihtelevalla ja hausalla ohjelmalla.

Pääsy: 10,-, 8,-, 5,- ja lapsilta 3,-

Postinkantomaksu

Smk. 10:- puolelta vuodelta on maksettava ennen 15 päivää tammik. 1928.

Maksut vastaan ottaa

E. M a n n e r.

H U O M ! Polttopuiden tarkastusta varten kehoitetaan kaikkia kylän asukkaita pitämään liiterin ovet lukitsematta tammikuun 2 p:nä.

Sitä tunnettua henkilöä, joka Seurahuoneella Tapaninpäivä-iltamassa omisti itsellensä allekirjoittaneen kirjaimilla R. L. varustetun hatun, kehoitetaan pahempia seurauksia välttääkseen jättämään sen allekirjoittaneelle tai tuomaan samaan paikkaan, josta sen ottikin.

R. L a i t i o.

Tervakoskella, joulukuun 31 p. 1927